



संवाद

मनामनांचा मेळ जुळावा । द्वेषाचा लवलेश नसावा ॥

सादासी प्रतिसाद मिळावा । वाद नको संवाद असावा ॥

वर्ष पहिले

अंक पहिला

मे २००८

(May - 2008)

संपादकीय

वाचक मित्रांनो,

गेला महिनाभर आपण वर्तमानपत्रात सातत्याने दोन वार्ता वाचत आहोत. चलनवाढीचा वाढता दर आणि वाढते तापमान - इकडे तनामनाची होरपळ वाढत आहे. तर आपल्या निवृत्तवेतन विषयक कोर्ट केसच्या तारखा सारख्या पुढे जात आहेत. 'संवाद'च्या संपादक मंडळावर असल्यामुळे परिचित-अपरिचित सभासदांचा पहिला प्रश्न असतो 'निवृत्तीवेतनाचे काय झाले?' आपल्या संघटनेचे अभ्यासू, अनुभवी नेते कौशल्याने न्यायालयीन लढा लढवत आहेत हे खरे. पण मला मात्र आठवण होते ती 'किरातार्जुनीयम्' या महाकवी भारवीच्या महाकाव्यातील एका श्लोकाची - तो श्लोक असा

अवन्ध्यकोपस्य विहन्तुरापदां भवन्ति वश्याः स्वयमेव देहिनः ।
अमर्षशून्येनजनस्य जन्तुना न जातहादेने न विद्विषादरः ।

प्रसंग महाभारतातील असला तरी सांगितलेले सत्य शाश्वत आहे. क्रोध आल्यावरही काही करायचे सामर्थ्य नसेल तर त्या व्यक्तीस मित्र आदराने वागवत नाहीत आणि शत्रू त्याला अजिबात भीत नाहीत. उपमेचा अर्थ ताणून घ्यायचा नसतो हे खरे. पण वस्तुस्थिती तशी आहे खरी. आणि अशा संतापाचा उपशम व्हावा म्हणून अन्यत्र कोठेही न जाता मी माझ्या ग्रंथसंग्रहाकडे वळतो. पुस्तकाची निगा

राखण्याकरीता त्यांची उलटापालट करणे आवश्यक. वस्त्राप्रमाणे जुन्या पुस्तकांनाही उन्ह दाखवावे आणि अशाप्रसंगी ती पुस्तके चाळताना, वाचताना मनातील मळभ दूर होते. अप्रत्यक्षपणे ग्रंथ लेखकांचे वैचारिक सान्निध्य लाभते. पुस्तके चाळताना हाती आले 'स्वातंत्र्यसमर' हे पुस्तक. गतवर्षी १८५७ च्या स्वातंत्र्यसमराला १५० वर्षे पूर्ण झाली. सावरकरांनी वयाच्या २८ व्या वर्षी लंडनमध्ये लिहिलेल्या या पुस्तकावर बंदी आली. मात्र ग्रंथकर्ता मुक्त - मग त्याचे इंग्रजी भाषांतर आणि त्याचा मराठी अनुवाद-प्रा.वि.वि.पटवर्धन कृत आणि पुनः मूळ मराठी पुस्तक. असा हा विलक्षण प्रवास आहे.

आणि अशी पुस्तके पाहताना मनाची मरगळ दूर झाली तर आश्चर्य ते काय ? शेक्सपिअर म्हणतो -

Praising what is lost makes the remembrance dear -
स्मृतिर्मधुरताभेति व्यतीतस्य प्रशंसया ।

सावरकर तर नेहमी म्हणत की 'प्रतिकूल तेच घडेल' पण त्यांनी आशावाद आणि लढा सोडला नाही. आपल्या संघटनेच्या प्रश्नांबाबत नेमके तेच घडत असले तरी कार्यसिद्धी होईपर्यंत लढा चालू राहणारच.

- श्रीधर विश्वनाथ सहस्रबुद्धे

युनीट वार्ता

सोलापूर युनीट :

आपल्या बँकेच्या सोलापूर (बाळीवेस) शाखेस ३० नोव्हेंबर २००८ रोजी १०० वर्षे पूर्ण होतील. या शतक महोत्सवी वर्षानिमित्त संपूर्ण वर्षभर वेगवेगळ्या कार्यक्रमांचे आयोजन करण्याचे शाखाधिकारी श्री.प्रदीप जोशी यांनी ठरविले आहे असे आपल्या बँकेच्या स्थानिक पेन्शनर्सच्या बैठकीत सांगितले. त्याप्रमाणे दि.३० नोव्हेंबर २००७ रोजी बँकेतर्फे 'शांत भारत अभियानाचे' आयोजन करण्यात आले होते. ध्वनी प्रदूषणाविरुद्ध एक मोठी रॅली, सोलापूरतील प्रसिद्ध चार पुतळ्यांपासून सुरूवात करून करण्यात आली. तिचे उद्घाटन सोलापूरचे जिल्हाधिकारी डॉ.जगदीश पाटील

यांच्या हस्ते झाले. शहरातील सर्व प्रमुख रस्त्यांवरून अत्यंत शिस्तीत दीड तास चाललेल्या या रॅलीत बँकेच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांच्या बरोबरीने आपल्या सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांनी मोठ्या संख्येने भाग घेऊन आम्हीही बँकेच्या विविध सामाजिक उपक्रमांमध्ये सहभागी आहोत ह्याचा प्रत्यय आणून दिला. तसेच यानिमित्त साजरा झालेल्या बाळीवेस शाखेच्या आवारातील कार्यक्रमात प्रमुख पाहुण्यांबरोबर, आपल्या सोलापूर युनीटचे सेक्रेटरी श्री.तम्मा पाटील यांनीही दीप प्रज्वलन केले. या शुभारंभाच्या कार्यक्रमास जवळजवळ १५० सेवानिवृत्त उपस्थित होते. -टी.एम.पाटील, सेक्रेटरी

FEDERATION OF STATE BANK OF INDIA PENSIONERS' ASSOCIATIONS

Registered under the Societies Registration Act 1860 at Delhi Rgn.No. S/17025 of 1986

All letters to be addressed to
The General Secretary

<p>President</p> <p>Shri. B. G. Dandekar 1, Chaitraban, S. V. Rd., Opp. Malhar Cinema, Thane (West) 400 602. Tel.: (022) 25421794</p>	<p>Ref. No. GS 09 of 2008/09</p> <p>The General Manager State Bank of India H.R. Deptt. 16th Floor, State Bank Bhavan, Madam Cama Road, Mumbai 400 021</p> <p>Date : 8th April, 2008</p> <p>Dear Sir,</p>
<p>General Secretary</p> <p>Shri. S. B. Gokhale 19, Jayshri, R. N. Narkar Marg, Ghatkopar (East) Mumbai - 400 077. Tel.: (022) 25134493</p>	<p style="text-align: center;">Core Banking Solution</p> <p>While establishing core banking solution at the branches the team of technical officers has clubbed pensioners of all institutions into one group viz. Central/State Government retirees, retirees from LIC, Rlys, BPT including State Bank of India retirees. The following is the result to SBI Pensioners:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Their account is not treated at par with the Staff 2) Additional 1% rate of interest to staff is not extended to Pensioners/Family Pensioners 3) Exchange is charged on remittance 4) Commission is charged on issue of Cheque Book 5) Commission is charged on ATM debit card 6) Concessionary facilities/rates of interest are not extended on Loans 7) Tax is deducted at source inspite of the fact that form No. 15H in duplicate is handed over to the concerned staff. 8) Despite clear instructions not to insist on compliance of kyc norms branches continue to insist on compliance of these instructions whenever pensioners are requesting for adding the names of their spouses to the pension A/c causing unnecessary troubles and expenses to our members. For your information we add that a request made by Shri Bapu Naik from Ghatkopar (E) branch to add the name of his wife was not complied and the wife was called upon to complete the 'Deceased A/c' formalities, because in the meantime he died in the month of November 2006.
<p>Secretary</p> <p>Shri. G. K. Gandhi 62, Shrinagar Extension, Khajrana Road, Indore - 452 001 (M.P.) Tel.: (0731) 2562157</p>	<p>In view of the above we request your honour to kindly take up the matter with (IT) cell at CBD Belapur and redressed the difficulties of Pensioners by carving out the accounts of SBI Pensioner's separately for which act of kindness we will remain grateful to you.</p>
<p>Treasurer</p> <p>Shri. B. P. Khare 16, Shree Shivanand Co.op. Hsg. Soc. Ltd. Gavand Path, Naupada, Thane (West) 400 602. Tel.: (022) 25421719</p>	<p style="text-align: right;">Yours faithfully Sd/- General Secretary (S.B. Gokhale)</p>
<p>Vice Presidents</p>	<p>Shri. B.K. Ghose Ph : 033-24408089 033-24407116</p> <p>Shri. V.K. Mehrotra Ph : 0522-2208030 0522-2507104</p> <p>Shri. N.K. Jain Ph : 0755-2465997</p> <p>Shri. R.N. Godbole Ph : 080-23489157</p>

FEDERATION OF STATE BANK OF INDIA PENSIONERS' ASSOCIATIONS

Registered under the Societies Registration Act 1860 at Delhi Rgn.No. S/17025 of 1986

All letters to be addressed to
The General Secretary

<p>President</p> <p>Shri. B. G. Dandekar 1, Chaitran, S. V. Rd., Opp. Malhar Cinema, Thane (West) 400 602. Tel.: (022) 25421794</p>	<p>Ref. No. P-13 of 2008-09</p> <p style="text-align: right;">Date : 26th April, 2008</p> <p>The Chairman State Bank of India Corporate Centre Mumbai</p> <p>Dear Sir,</p> <p style="text-align: center;">Payment of Dearness Relief To Pensioners/Family Pensioners 100% Neutralization of D.R.</p> <p>Kindly peruse Para 2 (iii) of Bank's Circular No.CDO: PM:16/CIR/26 dated 24-8-2006 which reads as under:-</p>
<p>General Secretary</p> <p>Shri. S. B. Gokhale 19, Jayshri, R. N. Narkar Marg, Ghatkopar (East) Mumbai - 400 077. Tel.: (022) 25134493</p>	<p style="text-align: center;">"Dearness Relief on pension may be granted at the same rate as is applicable in the industry i.e., in respect of employee/officers who retired on or after 1-11-2002, dearness relief shall be payable for every rise or be recoverable for every fall, as the case may be, of every four points over 2288 points in the quarterly average of the All India Average Consumer Price Index for industrial workers in the series 1960=100, at the rate of 0.18% of the basic pension. This dearness relief shall be payable w.e.f. 1.5.2005 and not prior to that".</p>
<p>Secretary</p> <p>Shri. G. K. Gandhi 62, Shrinagar Extension, Khajrana Road, Indore - 452 001 (M.P.) Tel.: (0731) 2562157</p>	<p>2. In this connection, we wish to add, for your information, that Reserve Bank of India has since extended this revised formula to their employees who retired before 1-11-2002 vide their circular CO:HRDD: No. 10139/2101/2007-08 of the 1st April 2008. (copy enclosed for ready reference).</p> <p>3. In this connection in our Bank, at present there are two sets of dearness relief rates, based on points above 600 and 1148, corresponding to this the 100% neutralization rates are 0.67% and 0.35% per slab of four points respectively, (similarly the rate above 1684 points works out to 0.24% per slab of 4 points).</p>
<p>Treasurer</p> <p>Shri. B. P. Khare 16, Shree Shivanand Co.op. Hsg. Soc. Ltd. Gavand Path, Naupada, Thane (West) 400 602. Tel.: (022) 25421719</p>	<p>4. In terms of the Supreme Court Judgment dated 9-10-1998, in respect of V. Kasturi Vs. State Bank of India, Civil Appeal No. 5048 of 1998, it will be necessary to extend the above quoted dearness relief rates with effect from 1-5-2005 to all pensioners irrespective of their date of retirement and all family pensioners.</p> <p>5. In some other case, Law Dept. of Corporate Centre, has stated as under:- "It is a Supreme Court Judgment and as such has become a settled law." (Ref. No. CIR:CDO: PPG: SK: 38 of 25-5-2000)</p> <p>6. In view of this, if the spirit of the above Supreme Court Judgment dated 9-10-1998 is not considered, we are afraid, it may tantamount to "contempt of Court".</p> <p>7. We, therefore, request you to do the needful by extending the revised Dearness Relief formula, with effect from 1-5-2005, to all Pensioners, irrespective of their date of retirement and also to all Family Pensioners of the Bank.</p>
<p>Vice Presidents</p>	<p style="text-align: right;">Yours faithfully, Sd/- President (B.G. DANDEKAR)</p> <p>Encl. 1</p> <p>Shri. B.K. Ghose Ph : 033-24408089 033-24407116 Shri. V.K. Mehrotra Ph : 0522-2208030 0522-2507104 Shri. N.K. Jain Ph : 0755-2465997 Shri. R.N. Godbole Ph : 080-23489157</p>

FEDERATION OF STATE BANK OF INDIA PENSIONERS' ASSOCIATIONS

Registered under the Societies Registration Act 1860 at Delhi Rgn.No. S/17025 of 1986

All letters to be addressed to
The General Secretary

<p>President</p> <p>Shri. B. G. Dandekar 1, Chaitraban, S. V. Rd., Opp. Malhar Cinema, Thane (West) 400 602. Tel.: (022) 25421794</p> <p>General Secretary</p> <p>Shri. S. B. Gokhale 19, Jayshri, R. N. Narkar Marg, Ghatkopar (East) Mumbai - 400 077. Tel.: (022) 25134493</p> <p>Secretary</p> <p>Shri. G. K. Gandhi 62, Shrinagar Extension, Khajrana Road, Indore - 452 001 (M.P.) Tel.: (0731) 2562157</p> <p>Treasurer</p> <p>Shri. B. P. Khare 16, Shree Shivanand Co.op. Hsg. Soc. Ltd. Gavand Path, Naupada, Thane (West) 400 602. Tel.: (022) 25421719</p>	<p>Ref. No. P 19 of 2008-09</p> <p>Date : 12th May, 2008</p> <p>The Dy. Managing Director & C.D.O. State Bank of India Corporate Centre Mumbai 400 021</p> <p>Madam,</p> <p style="text-align: center;">IBI Employees' Provident Fund Disposal of balance lying in "Forfeiture A/C"</p> <p>You are aware that in August 2006 from the above account a sum of Rs.5000/- was paid to each ex-employee/Pensioner/Family Pensioner of Imperial Bank of India. The amount was reimbursed to beneficiary towards cost of medical expenses incurred during 2006-07. However, no such payment has been made during 2007-08. We earnestly request you to release further installments at the earliest.</p> <p style="text-align: right;">Yours faithfully, Sd/- President (B.G. Dandekar)</p>
<p>Vice Presidents</p>	<p>Shri. B.K. Ghose Ph : 033-24408089 033-24407116</p> <p>Shri. V.K. Mehrotra Ph : 0522-2208030 0522-2507104</p> <p>Shri. N.K. Jain Ph : 0755-2465997</p> <p>Shri. R.N. Godbole Ph : 080-23489157</p>

FEDERATION OF STATE BANK OF INDIA PENSIONERS' ASSOCIATIONS

Registered under the Societies Registration Act 1860 at Delhi Rgn.No. S/17025 of 1986

All letters to be addressed to
The General Secretary

Ref. No. P 20 of 2008-09

Date : 12th May, 2008

President

Shri. B. G. Dandekar
1, Chaitraban, S. V. Rd.,
Opp. Malhar Cinema,
Thane (West) 400 602.
Tel.: (022) 25421794

The Chairman
State Bank of India
Corporate Centre
Mumbai 400 021

General Secretary

Shri. S. B. Gokhale
19, Jayshri,
R. N. Narkar Marg,
Ghatkopar (East)
Mumbai - 400 077.
Tel.: (022) 25134493

Dear Sir,

Profit for 2007-08

I, on behalf of our Federation and on my own behalf, heartily congratulate you for extra-ordinary success in earning profit to the extent of Rs.6,729.12 crores for the financial year ending 31-3-2008. This increase of 48% is mainly, we feel, is due to "Parivartan".

Secretary

Shri. G. K. Gandhi
62, Shrinagar Extension,
Khajrana Road,
Indore - 452 001 (M.P.)
Tel.: (0731) 2562157

On this occasion I suggest, you may please consider giving sizeable donation to the "Retired Employees Medical Benefit Trust" to improve the financial position, to enable the Trust to accommodate more Members and cover more diseases as suggested by us earlier.

Yours faithfully,
Sd/-
President
(B.G. Dandekar)

Treasurer

Shri. B. P. Khare
16, Shree Shivanand
Co.op. Hsg. Soc. Ltd.
Gavand Path, Naupada,
Thane (West) 400 602.
Tel.: (022) 25421719

Vice Presidents

Shri. B.K. Ghose Ph : 033-24408089 033-24407116
Shri. V.K. Mehrotra Ph : 0522-2208030 0522-2507104
Shri. N.K. Jain Ph : 0755-2465997
Shri. R.N. Godbole Ph : 080-23489157

**District-wise Alphabetical List of New Members admitted
during the period from August 2007 to March 2008**

(Kindly refer to the List of members admitted during the year which is printed in SAMVAD for Sept.2007)

Pensioner Members

Ahmednagar

PM/8851 MR.VISHWANATH G.JADHAV
PM/8852 MR.GOVIND B. KULKARNI
PM/8976 MR.RAMESH D.KULKARNI
PM/9115 MR.PRAMOD D.KULKARNI
PM/9114 MR.DNYANOBA R.BAMBARSE

Akola

PM/9061 MR.BANDU S.BHAGAT
PM/9059 MR.NARSINH C.BHAGWAT
PM/9065 MR.SUDHIR V.DESHMUKH
PM/8741 MR.DEEPAK G. DESHPANDE
PM/8993 VISHWANATH V.DESHPANDE
PM/9064 MR.RAVINDRA D.DESHPANDE
PM/9058 MR.MOHAN H.DONGRE
PM/9177 MR.DILIP DEVIDAS KAKADE
PM/9060 MR.RAMESH N.KAKADE
PM/9067 MR.CHANDRAKANT R.PHATE
PM/8992 MR.DEVIDAS D.SANGVIKAR
PM/9062 MR.MANO HAR S.SINGNARE
PM/8740 MR.SURESH A. TEKADE
PM/9070 MR.VIJAY W.MOKASDAR
PM/9071 MR.BALWANT P.SAKALKALE

Amravati

PM/8888 MR.NARENDRA P.CHANDAK
PM/8889 MR.SHYAMSUNDAR K.DAMANI
PM/8768 MR.KRISHNARAO R. DESHMUKH
PM/9072 MR.ASHOK L. DESHPANDE
PM/8887 MR.VITHAL R.DHOTE
PM/8879 MR.GANESH GOPAL JOSHI
PM/8764 MR.SHRIRAM W. KHAJURKAR
PM/9055 MR.HAMID ALI KHAN
PM/8767 MR.PUNDLIK S. KHANDEKAR
PM/8880 MR.MAROTI S.MULEY
PM/8987 MR.MANSUKHALAL C.PARMAR
PM/8765 MR.YESHWANT G. PAWAR
PM/8884 MR.MADHUKAR D.RANADE
PM/8766 MRS.MANMOHAN A. SIRSI
PM/8881 MR.BALASAHEB S.VAIDYA
PM/8886 MR.ANANT D.VYAWAHARE
PM/8885 MR.VILAS M.WADWEKAR
PM/8882 MR.TULSIRAM I.YADAV
PM/8988 MR.WASUDEO D.DESHMKH
PM/8769 MR.RAMBHAU B. HIWASE
PM/9054 MR.PRABHAKAR Y.NANDURKAR

Aurangabad

PM/9185 SMT.CHHAYA S. BHALEKAR
PM/8782 MR.ASHOK P. CHAUDHARI
PM/8785 MR.RAMESH N. CHAUDHARY
PM/8784 MR.SUDHAKAR S. DEOLE

PM/9075 MR.ASHOK D.DESHPANDE
PM/8781 MR.JAYANT B.DHARMADHIKARI
PM/9082 MR.RAVINDRAR. JOSHI
PM/8786 MR.SADASHIV ZAYRU KOLI
PM/9135 MR.PRAKASH P.PHADNIS
PM/9033 SMT.SUREKHA B.SIRSIKAR
PM/8870 MR.RAMRAO R.UBARHANDE
PM/9138 MR.GANPAT N.WAGHARE

Bangalore

PM/8845 MR.K.P.MENON

Bhandara

PM/9133 MR.BHAURAO T.BHUTE
PM/9132 MR.VYANKAT S.MESHARAM

Buldana

PM/9057 MR.SHARAD D.BHALERAO
PM/8751 MR.RAMDAS N. HARMKAR
PM/8752 MR.TRAMBAK JAGDEO SABE
PM/9063 MR.HIMMATRAO M.SAUBHAGE

Chandrapur

PM/9169 MR.AJAY KANTI DAS
PM/9163 MR.MANO HAR M.DHAKATE
PM/9168 MR.ARUN KANTI DAS

Dhule

PM/9078 MR.SAHEBRAO N.DESAI
PM/8788 MR.PRABHAKAR D.DESHMUKH
PM/8787 MR.PRAKASH S. BADGUJAR
BM/9077 MR.KHASERAO Y.BHOSALE
BM/9184 MR.PRATAP BUDHAJI PATIL
PM/9137 MR.FULCHAND C.RAKA

Dombivali

PM/8960 MRS.DEEPA S.ABHYANKAR
PM/8952 MR.RAMESH M.DHAKE
PM/8962 MR.VITHAL S.GAWADE
PM/8951 MRS.KALPANA M. GOKHALE
PM/8958 MR.DHANAJI A.JADHAV
PM/8829 MRS.SUSHAMA S.JOSHI
PM/8953 MR.DHANANJAY P.JOSHI
PM/8963 MR.SHRIKANT R.KADIMDIWAN
PM/8959 MR.ANANDA T.KAMBLE
PM/8955 MR.ASHOK J.KULKARNI
PM/8957 MR.M.SREEDHARAN KUTTY
PM/8965 MRS.SHEELA PRAKASH LADE
PM/8964 MR.VIJAY B.MALVADE
PM/8954 MR.SURESH S.NATEKAR
PM/8956 MR.PRADEEP S. SALVI
PM/8961 MRS.ANGHAA. VIDWANS
PM/9026 MRS.CHITRA G.BASROOR
PM/9088 MR.ASHOKKUMAR C.DAVE
PM/9087 MRS.JIDNYASA P.KOCHREKAR
PM/9107 MR.VISHWANATH G.MAHEKAR
PM/9106 MR.PRAMOD L. PATIL

Gadchiroli

PM/9170 MR.DILIP K.DESHMUKH

Goa

PM/8793 MR.SUBHASH S. AMONKER
 PM/9139 MR.SOLANO A. CARDOZ
 PM/8792 MR.ROMALINO M.CARVALHO
 PM/9121 MR.CUSTODIO E. DA COSTA
 PM/9175 SMT.AMITA S.DALVI
 PM/9122 MR.JOAO D.B.DIAS
 PM/9118 MR.FRANCIS F.FERNANDES
 PM/9174 SMT.ASMITA VILAS GADRE
 PM/9176 MR.ANIL GAJANAN GHATKAR
 BM/8794 MR.BHALCHANDRA D.GOVEKAR
 PM/8789 MRS. RESHMA U. KAMAT
 PM/8791 MR.GAJANAN V. KUNDAIKAR
 PM/8969 MR.ARVIND M.MHAPNE
 PM/8790 MR.RAMESH N.MOREY
 PM/9140 MRS.SUNITAR.NAIK
 PM/9119 SMT.MARIA FATIMA .L.PEREIRA
 PM/8797 MR.M.SHRINIVAS RAIKAR
 PM/9120 MR.MARTNHO S.C.RODRIGUES
 BM/8796 MR.SHAKH ASLAM

Hingoli

PM/8778 MR.BALASAHEB L. CHOTHAVE
 PM/8780 MR. ASHOK BHASKAR DAYAL
 PM/8779 SMT.MEERA S. KUNTURKAR

Indore

PM/8837 MR.B.G.PANDYA

Jalgaon

PM/8772 MR.SUBHASH K. AGNIHOTRI
 PM/8872 MR.ANIL V.DESHKAR
 PM/9083 MR.ASHOK M.DESHMUKH
 PM/9036 MR.RAJARAM D.GADHARI
 PM/8773 MR.ASHOK NARAYANJI NAGADA
 PM/9035 MR.AJAY D.DIXIT
 PM/8871 MR.PARSHURAM G.JAIN
 PM/9081 MR.BAPU G.KULKARNI
 PM/8771 MR. SAHEBRAO JANGLU PATIL
 PM/8873 MR.GOVINDA KASIRAM PATIL
 PM/8774 MR.ASHOK BABURAO VISPUTE

Kolhapur

PM/8972 MRS.ANJALI D. ACHAREKAR
 PM/8867 SMT.PADMA C.BEKINKAR
 PM/8847 MR.NIVAS JOTI CHAVAN
 PM/9126 MR.JAYENDRA B.GAVALI
 PM/9046 MR.ASHOK P.GHATTE
 PM/8868 MRS.VIDYA S.JOSHI
 PM/9053 MR.VYANKATESH B.KULKARNI
 PM/8973 MR.SADANAND B.PHADNIS
 PM/9047 MR.VISHWANATH V.PUJARI
 PM/8846 MRS.VIDYA R. RAJADHYAKSHA
 PM/9130 MR.MOHAN V.SAWANT

Latur

PM/8783 MR.CHANDRAKANT P. POTDAR

PM/9076

MR.SAMBHAJI P.POUL

PM/9182

MR.CHANDRASEN KERU KOLI

Mumbai

PM/8926 SMT.VRINDA V.ADURKAR
 PM/8933 SMT.SNEHPRABHA AGNIHOTRI
 PM/9196 MR.SUBHASH B. AGRAWAL
 PM/9189 MR.THEOPHILUS S. ALMEIDA
 PM/8928 SMT.HEMLATA A. ANTONI
 PM/8948 MRS.NILIMAR. ASHTAPUTRE
 PM/9101 SMT.SADHANA S.BANQERA
 PM/8914 MR.VIDYADHAR V.BEDEKAR
 PM/9146 MRS.SHOBHA G.BENEGAL
 PM/8911 MRS.VEENA D.BHAVNANI
 PM/8824 MR.SURYAKANT S.BHOSLE
 PM/8936 MRS.DAMYANTI M.CHAUHAN
 PM/8918 MRS.SHUBHANGI R.D'SOUZA
 PM/9031 MISS.PHILOMENA D'SOUZA
 PM/9023 SMT.SHRADHA S.DABKE
 PM/9013 MR.MAHADEV D.DALVI
 PM/9153 MR.RANJIT Y.DALVI
 PM/8803 MRS.HEMANGI ARUN DEODHAR
 PM/9094 MRS.LALITA S.DEONALLI
 PM/8822 MRS.VARSHA S.DESHPANDE
 PM/8827 SMT.PRITI M.DESHPANDE
 PM/8916 MRS.HEMA ASHOK DESHPANDE
 PM/8938 MR.PANDIT R. DIVE
 PM/9018 MR.KASHINATH V.DIVEKAR
 PM/8841 MR.SADANAND VISHNU DIXIT
 PM/8908 MR.ARUNKUMAR N.DIXIT
 PM/8810 MRS.SUMIRA S.DONVALAKR
 PM/9005 MRS,LALITHA EASWARAN
 PM/9085 MR.CHARLES E.FURTADO
 PM/8899 MRS.SIMTA JAYANT GADGIL
 PM/8814 MR.SHRIKANT N. GADRE
 PM/9003 MR.NARAYAN G.GAWDE
 PM/8945 MR.MAHESHCHANDRA GHELANI
 PM/8940 MR.MAKARAND A.GODBOLE
 PM/9092 MR.SUDHIR R.GOKHALE
 PM/9030 MR.SADASHIV B. GURAV
 PM/9102 MRS.AKSHATAA.HULE
 PM/9096 MR.A.A.A.S.INAMDAR
 PM/8811 MR.DILIPKUMAR O.JOLLY
 PM/8903 MRS.PRTIBHA J.JOSHI
 PM/8935 MRS.KALPANA R. JOSHI
 PM/9006 MRS.JAYSHREE V.JOSHI
 PM/8818 MR.MEGHASHYAM M.KALAMKAR
 PM/8932 SMT.SAROJ VINOD KALE
 PM/8828 MR.KRISHNAPAD L. KALGUTKAR
 PM/9090 SMT.VAISHALI V.KANETKAR
 PM/8844 MR.SUBHASH LAXMAN KAPPE
 PM/9022 MR.ANANT M.KASHIKAR
 PM/8833 MRS.VANITA V.KELKAR
 PM/9192 MR.DIGAMBAR D. KELKAR
 PM/8815 MRS.SUPRIYA S.KHANOLKAR

PM/8817	MR.MADHAV V.KHANOLKAR	PM/8816	MR.APPA KASHIRAM SAWANT
PM/8927	MRS.SANDHYA J.KHATAVKAR	PM/9007	MR.VASANT A. SAWANT
PM/8920	MRS.RANJANA C.KHATKUL	PM/8839	MR.VITHAL D.SAWARDEKAR
PM/9193	MR.SHAMSUNDER S.KHOKALE	PM/8930	SMT.PRERNA S.SHAH
PM/8809	SMT.CHANDANI K.KISHORE	PM/8931	SMT.NILESHWARI H.SHAH
PM/9017	MR.KRISHNA G.KOLVALKAR	PM/8934	MRS.CHANDAN PRADEEP SHAH
PM/9154	MR.SATISHCHANDRA B.KOTNIS	PM/9010	MR.MOHAM H.SHEJWALKAR
PM/8802	MRS.ARCHANA S.KUBAL	PM/8917	MRS.SARIKA V.SHETGIRI
PM/8919	MRS.RUBY SASOON KURULKAR	PM/9086	MR.PRAKASH D.SHETYE
PM/8915	MRS.MEGHANA N.LAD	PM/8923	MRS.NAYAN MILIND SHEVDE
PM/9095	MRS.JYOTI V.LAVANDE	PM/8907	MRS.PUSHPALATA M.SHIMOGA
PM/8804	MRS.ANUYAANIL LONDHE	PM/8943	SMT.CHITRA G.SINGBAL
PM/8947	MRS.ASHA A. MAHALE	PM/8925	SMT.SHALAKA SUNIL SOHANI
PM/8929	MRS.DHARMISTHA D.MANIAR	PM/8912	MRS.VAISHALI V.SOHONI
PM/9021	MR.SURESH T.MOGHE	PM/8805	MR.A.POKARDAS SONI
PM/9105	MR.BABAN G.MORE	PM/8807	MRS.VEENA K.THAKKAR
PM/9108	MRS.SUNITA P.MULAY	PM/8898	MRS.VASUDHA V.THAKUR
PM/8902	MR.SHIVNATH R.MURDESHWAR	PM/8944	MR.HEMANT L.THAKUR
PM/8825	MRS.PRATIBHA V.NADKARNI	PM/9195	MR.ANNASAHEB B. THORAT
PM/8946	MRS.BHAKTI D.NADKARNI	PM/9012	MRS.ANUPRITA A. TORASKAR
PM/9188	MR.KANK VENUGOPAL NAIDU	PM/9110	MR.RASHMIKANT R.TRIVEDI
PM/8800	MRS.BHARTI C.NARSALE	PM/8826	MR.SADANAND G.UJGAONKAR
PM/8939	MR.VIJAY D.OKA	PM/8909	MR.PRADEEEP M.VAIDYA
PM/9019	MRS.VINEETA R.OTIV	PM/8937	MR.KAMALAKAR C.VARTAK
PM/9009	MR.RAJENDRA V.PADSOLKAR	PM/9103	MR.VIJI VIJAYRAGHAVAN
PM/8808	MRS.SUSHAMA N.PAGNIS	PM/9011	MRS.USHA P. VIRKUD
PM/8999	MR.DATTARAM J.PANDIT	PM/8913	MRS.DEEPA D.WADEKAR
PM/9152	MR.ASHOK D.PARAB	PM/9000	MR.LAXMAN A.WADKAR
PM/9029	SMT.KISHORI K.PARIKH	PM/8806	MRS.REKHA S.WAGLE
PM/8798	MR.CHANDRAKANT B.PATEL	PM/8840	MRS.SANDHYA S. WALKE
PM/8950	MRS.MEGHA R. PATIL	PM/8921	MRS.ANURADHA S.ZUNJARRAO
PM/9191	MR.SUDHIR Y. PEDNEKAR	PM/9014	SMT. VASANTHA L. DRAVID
PM/9186	SMT.MAGDALENE R. PINTO	PM/9097	SMT.SHUBHANGI M.KALAMBKAR
PM/8967	MR.MINAR S. POTNIS	PM/8812	MR.MOHAMMAD A.MIRZA
PM/9032	SMT.REKHA V.PRADHAN	PM/9008	MRS.CHANDRIKA VIJAYKUMAR
PM/8901	SMT. LORNA P. QUENTAL		Nagpur
PM/8820	SMT. SUMAN S. RAJE	PM/8979	MR.VIRENDRAKUMAR G.BAJAJ
PM/8823	MR.NURANI R.I.RAMNATHAN	PM/8744	MR.MOHAN R. BAKRE
PM/9001	MR.S.S.RANA	PM/8754	MR.SHAMRAO N. BARAPATRE
PM/9015	SMT.ARCHANA D.RANE	PM/8894	MRS.GAURI R.BHAVE
PM/9098	SMT.MADHURI R.RANGNEKAR	PM/8895	MR.SHYAM JOHARYA BINZADE
PM/9190	MR.NISHIKANT D. RANSING	PM/8756	MR.HEMANT M. DANGE
PM/9194	MR.JIVRAJ BHANJI RATHOD	PM/8739	MR.VIKAS G. DESHPANDE
PM/8801	MRS.SUNITA BHRAT RAUT	PM/8747	MRS.SHUBHADA J.DESHPANDE
PM/8799	MR.GOVIND SHIVRAM RAWALE	PM/8753	MR.SURENDRA G. DESHPANDE
PM/8942	MS. ELIZABETH RODRIGUES	PM/8874	MR.DILIP M. DESHPANDE
PM/8838	MRS.CHHAYA P. SAKHARKAR	PM/8896	MR.RUPCHAND F.DHUWE
PM/8843	MRS.PRATIBHA SATISH SAMANT	PM/9162	MR.KRISHNARAO G.DOMLE
PM/8924	MRS.SEEMA V.SAMANT	PM/9166	MR.GOPAL P.GAOLI
PM/9004	MRS.SUNITA P.SARPOTDAR	PM/8761	MR.MOHAN Y. GHAI
PM/9020	MRS.SHAILJA C.SATAM	PM/8995	MR.SHARAD D. JOSHI
PM/8904	MRS.SHALAKA H. SATHAYE	PM/8742	MR.MADHUKAR MOTIRAM KADU
PM/8910	MRS.ULKA DILIP SAVE	PM/8770	MR.ARUN M. KARMARKAR
PM/9002	MRS.SUHASINEE S.SAVE	PM/8755	MR.SUNIL P. KARNIK

PM/8875	MR.ANIL B. KHANDAGALE	PM/8862	MR.LOTAN KALU SHEWALE
PM/8757	MR.SURESH L. KODAPE	PM/8997	MR.HIRAMAN S.THAKARE
PM/9164	MR.GULAB V.KUMBHARE		Pune
PM/9167	MR.PRAKASH S.KUNDLEY	PM/9049	MR.VINAY P.ATHALYE
PM/8877	MR.MADAN MAIRAL	PM/8725	MR.BHIKASHET RAMBHAU AUTI
PM/8745	MR.SUDHIR SUNDERLAL MASIH	PM/9073	MR.MORESHWAR R. BARHATE
PM/8996	MR.ANIL N.MEHTA	PM/8734	MRS.SEEMA JAYANT BHAGWAT
PM/8876	MR.MANIK ARJUN MESHARAM	PM/9039	MR.GIRISH R.BHINGARE
PM/9165	MR.SRICHAND D.MOTWANI	PM/9038	MR.CHANDRAHASYA D.BHUSARI
PM/8760	MR.MUKUND S. PALSAURE	PM/8726	MRS.MEENAL S. CHAPHALKAR
PM/8893	MR.CHHAGANLAL M.PARATE	PM/9056	MR.PRABHAKAR S.DANI
PM/9172	MR.ANIL V.PATKI	PM/8869	MR.GOPIKRISHNA H.DASGUPTA
PM/8743	MR.C. V. PIMPLEY	PM/9161	MRS.NALINI A.DEO
PM/8750	MR.ANANT S. PUNEKAR	PM/8720	MRS.SUNITA H. DESHPANDE
PM/8748	MR.DHANLAL B. SAMUNDRE	PM/8980	MR.SUHAS L.DHARMADHIKARI
PM/8749	MR.DEORAO R. SARATKAR	PM/9050	MR.KISAN V.DOMKAWLE
PM/8746	MR.SUNIL SHISHIR SENGUPTA	PM/8721	MR.JAGDISH R. EKTARE
PM/8762	MR.NARESH KARUJI SHENDE	PM/9181	MRS.UMA SANJAY GADKARI
PM/8891	MR.NISHIKANT M.SHENDE	PM/8984	MR.BHARATRAO M.GHANWAT
PM/8763	MR.JAYANT NARHARI SHENWAI	PM/8975	MR.CHARUHAS D.GULGULE
PM/8738	MR.C. B. SINGHVI	PM/9123	MR.UDAY K.HARSHE
PM/8758	MR.PRADEEP D. SOMAN	PM/8905	MR.JAGANNATH N.HUMANE
PM/8759	MR. AJIT R. SONAK	PM/8981	MR.VIJAY S.JOG
PM/8892	MR.TOLIRAM B.TEMBHEKAR	PM/8736	MRS.ALAKNANDA ULHAS JOSHI
PM/9173	MR.BABAN N.TIKKAS	PM/9178	MR.ARUN ANANT KAKADE
PM/8878	MRS.KUMUD C.TILEKAR	PM/8864	MR.PRAKASH G. KARMARKAR
PM/8890	MR.SUDHAKAR B.TUMANE	PM/8853	MR.PRAKASH P. KESKAR
PM/9171	MRS.VIDYA M.VAIDYA	PM/8974	MR.GAJANAN R.KHARE
PM/8897	MR.LAXMAN KISHORE VERMA	PM/8737	MRS. SUSHAMA M. KHASNIS
Nanded		PM/8730	MRS.SARITA J. KULKARNI
PM/9079	MR.BHAGIRATH S.MUNDADA	PM/8735	MR.SURESH TRIMBAK KULKARNI
PM/8775	MR.SURESH I. MINAJAGI	PM/8855	MRS.MEENAL D.KULKARNI
Nandurbar		PM/8971	MR.RAMCHANDRA J.MAHADIK
PM/9136	MR. S. S.PIMPALKHARE	PM/9037	MR.SHRIKANT R.MAHAJAN
PM/8776	MR.SHANKARRAO K. SALI	PM/9117	MR.KESHAV G.MANDKE
PM/8777	MR.SHANTARAM JANGLU SATHE	PM/8866	DR.G.P.NERLEKAR
PM/9034	MR.RAJENDRA KUMAR D.WANI	PM/8983	MRS.SUPRIYA S.PARASHARE
BM/9183	MR.DAMU KOTYA VALVI	PM/9051	MR.RAMCHANDRA N.PATIL
Nashik		PM/9180	MRS.VANDANA SUDHIR PATKAR
PM/8906	SMT.CHHAYA S. BHAVSAR	PM/8731	MRS.SMITA SUHAS PHULE
PM/8978	MR.VIJAY V.CHANDRATRE	PM/9124	SMT.SUPRIYA R.PUNDE
PM/9127	MR.NARHAR L. JOSHI	PM/8982	MR.SUDHIR K.PURANDARE
PM/9112	MR.DAMODAR P.KOTHAWALE	PM/9179	MR.AVINASH J. PUSALKAR
PM/9041	MR.KASHINATH N.MOTKARI	PM/9141	MR.TEJ KRISHEN RAINA
PM/8848	MRS.CHARULATA R. NAKIL	PM/9048	MRS.SAGUNA RAJARAMAN
PM/8849	MR.PRABHAKAR B. PANHALE	PM/9045	MR.SUBHASH H.RAYSONI
PM/9113	MR.PANDURANG J.POTDAR	PM/8732	MRS.SUCHETA YATIN REDKAR
PM/8850	MRS.SMITA RAJENDRA SARODIA	PM/8724	MR.MAHENDRA R. SANGHAVI
PM/8977	MR.MADHUSUDAN G.SHUKLA	PM/9099	SMT.SUSHILA M.SANZGIRI
PM/8863	MR.S. G. VAISHAMPAYAN	PM/8854	SMT.SHUBHADA SHEKATKAR
PM/9040	MR.ARVIND N.WARKHEDE	PM/9080	MR.ASHOK Y.SHINTRE
PM/9128	MR.RAGHUNATH R.AWARE	PM/9116	MR.VIJAY G.SHIRODKAR
PM/9129	MR.SUBHASH V.BHAT	PM/8865	MR.SHRIKANT P. TARDE
PM/8861	MR.KASHINATH RAMA MISTRY	PM/8723	MR.SHIRISH MADHAV UPADHYE

PM/8733	MR.SHRIKRISHNA V. VARTAK	PM/8842	SMT.VISHAYA HARI KULKARNI
PM/8719	MRS.MEGHANA MUKUND VAZE	PM/8968	MR.S. M. KUMBHOJKAR
PM/8722	MR.PRABHAKAR M. VELHANKAR	PM/9104	SMT.SULBHA V.LELE
PM/9160	MR.PRAVINCHANDRA P. WANI	PM/8813	MR.RAMBHAU J.NAIK
Raigad Dist.		PM/8831	MR.JANARDAN B.PANDIT
PM/8949	MRS.SHILPA J. JOSHI	PM/9148	MR.BALKRISHNA T.PATIL
PM/8819	SMT.SUMITRA A.KALE	PM/9150	MR.PANDURANGA.PATIL
Ratnagiri		PM/8832	MR.WILLIAM P.PERIRA
PM/8970	MR.RAMCHANDRA V.BANE	PM/8834	MR. YESHWANT P. SALIAN
PM/8795	MR.DATTATRAYAD.MARATHE	PM/8998	MR.BAL L.SAWANT
Sangli		PM/9147	MRS.MILAN S.SAWE
PM/8858	MR.BAJRANG R. BHAGAT	PM/8966	MR.ARVIND N.THAKUR
PM/8856	MR.ARVIND GOVIND JAPTIWALE	PM/9100	MR.DILIP B.VAGAL
PM/8859	MR.SATISH H. KARMARKAR	PM/8821	MR.GANEASH K.VIDWANS
PM/9042	MR.PRAKASH P.KULKARNI	Wardha	
PM/9044	MR.BABASAHEB A.MULANI	PM/8989	MR.ARUN N.BABHULKAR
PM/8857	SURYAKANT DHUNDIRAJ SATHE	PM/8883	MR.ARUNKUMAR R.CHUNNEY
PM/8727	NR.RAMAKANT DAGDU YEMUL	PM/8990	MR.JANARDAN M.DHABARDE
PM/9043	MR.PANDIT E.DEOMANE	PM/8991	MR.SHANKAR B.KADU
Satara		PM/9069	MR.BABA H. SHAMBHARKAR
PM/8860	MR.MAHESH VASUDEO KELKAR	Washim	
PM/9156	MRS.SMITA SURESH SHINDE	PM/9066	MR.VAIJNATH G.KAHAKAR
PM/9074	MR.LAXMAN M.BHOSALE	PM/9157	MR.SHALIGRAM N.MOKALE
PM/8728	MR.ARUN RAJARAM DANGE	PM/9158	MR.SUDHAKAR N.RAUT
PM/8729	MR.SUDHAKAR BHIVABA GIRME	PM/9159	MR.ARUNKUMAR C.SANGOLE
PM/9111	MR.SUDAM B.MADANE	Yavatmal	
Solapur		PM/8994	MR.SUKHDEO H.BHAGAT
PM/9125	MRS.SHAKUNTALA N.GAIKWAD	PM/8986	MR.SANJEEV M.GHIKE
BM/9155	MR.PANNU BABU WADIA	BM/9134	MR.RAGHUNATH G.TALNIKAR
PM/9052	MR.C. G. SHILVANT	PM/8985	MR.RAMGOPAL H.YADAV
Thane		PM/9068	MR.HEMANT G.DESHMUKH
PM/9084	SMT.MANJIRI M.KARANDIKAR	PM/9131	MR.PRABHU P.PANDIT
PM/9109	MRS.ANURADHAA.MORE	Associate Members	
PM/9151	MR.PRABHAKAR B.NALGIRKER	Ahmednagar	
PM/9143	MR.ANANT B.NARGUND	APM/6550	MRS.GEETANJALI V.JADHAV
PM/8900	SMT.ALKA S.PADGAONKAR	APM/6551	MRS.KAVITA GOVIND KULKARNI
PM/9145	MR.SHASHANK S.TANDALEKAR	APM/6662	MRS.MANGALA R.KULKARNI
PM/8941	SMT.SUNANDA V.YADAV	APM/7082	MRS.MRUNALINI P.KULKARNI
PM/9144	SMT.SUREKHA J.TAMBE	APM/7081	MRS.CHANDRAKALA D.BAMBARSE
PM/9016	MR.BABU S. IYER	Akola	
PM/9091	MRS.MANSI W.KULKARNI	APM/7038	MRS.MANDA B.BHAGAT
PM/9089	MR.VIJAY G.LONDHE	APM/7036	MRS.ANJALI N.BHAGWAT
PM/9187	MRS.MITA M. SHRINGARPURE	APM/7034	MRS.NEELIMA S.DESHMUKH
PM/9149	MR.S. T. GURUBUXSINGHANI	APM/6461	MRS.SHUBHADA D.DESHPANDE
PM/9025	MRS.ANURADHAA.IRDE	APM/6678	MRS.VRUSHALI V.DESHPANDE
PM/9024	MR.N. H. ACHAREKAR	APM/7042	MRS.HEMLATA R.DESHPANDE
PM/8836	MR.MAHANTAPPA S.ALEGAVI	APM/7035	MRS.MAYA M.DONGRE
PM/9093	MRS.AGNES J.D'CUNHA	ABM/8029	MRS.NETRA D.KAKADE
PM/8830	MRS.REENA DENIS D'SILVA	APM/7037	MRS.VANITA R.KAKADE
PM/8922	MR.HANUMANT S.GAIKWAD	APM/7043	MRS.SHOBHA C.PHATE
PM/9027	MR.SURSH M.GANGAL	APM/6677	MRS.USHA D.SANGVIKAR
PM/9142	MR.PRAKASH G.GOKHALE	APM/7039	MRS.SINDHU M.SINGNARE
PM/9028	MRS.SNEHA N. GUPTA	APM/6460	MRS,NANDA SURESH TEKADE
PM/8835	SMT.HEMAD.KITTUR	APM/7047	MRS.VASUDHA V.MOKASDAR

APM/7048	MRS.SARITA B.SAKALKALE	APM/6640	MRS.RAJANI R.DHAKE
Amravati		APM/6650	MRS.PUSHPA V.GAWADE
APM/6588	MRS.JYOTI N.CHANDAK	APM/6639	MR.MOHAN G.GOKHALE
APM/6589	MRS.PREMLATA S.DAMANI	APM/6646	MRS.SUSHMA D.JADHAV
APM/6486	MRS.VIJAYA K.DESHMUKH	APM/6534	MR.SUHAS V.JOSHI
APM/7049	MRS.SHARDA A. DESHPANDE	APM/6641	MRS.VASUNDHARA D.JOSHI
APM/6587	MRS.REKHA V.DHOTE	APM/6651	MRS RAMA S.KADIMDIWAM
APM/6579	MRS.JYOTI G.JOSHI	APM/6647	MRS,KANTAA.KAMBLE
APM/6482	MRS.SHOBHANA S. KHAJURKAR	APM/6643	MRS.ANITAA.KULKARNI
APM/7029	MRS.ASIMA Z.KHAN	APM/6645	MRS.REMANI S.KUTTY
APM/6485	MRS.PACHAFULA P.KHANDEKAR	APM/6653	MR.PRAKASH B.LADE
APM/6580	MRS.MANGALA M.MULEY	APM/6652	MRS.BHARTI V.MALVADE
APM/6672	MRS.HIRA M.PARMAR	APM/6642	MRS.CHITRA S.NATEKAR
APM/6483	MRS.PRAMAILA Y.PAWAR	APM/6644	MRS.PRACHI P.SALVI
APM/6584	MRS.CHITRA M.RANADE	APM/6649	MR.ANANT G.VIDWANS
APM/6484	MRS.RACHANA MANMOHAN SIRSAT	APM/7005	MR.GURUDAS M.BASROOM
APM/6581	MRS.CHITRA B.VAIDYA	APM/7063	MRS.DEVYANI A.DAVE
APM/6586	MRS.ANURADHAA.VYAWAHARE	APM/7062	MR.PRALHAD S.KOCHREKAR
APM/6585	MRS.VIDYA V.WADWEKAR	APM/7074	MRS.VAISHALI V.MAHEKAR
APM/6582	MRS.RUDRAVATI T.YADAV	APM/7073	MRS.PRIYA P.PATIL
APM/6673	MRS.SWATI W.DESHMUKH	APM/6539	MRS.KAVITA K.KATKAR
APM/6487	MRS.PANCHFULA R.HIWASE	Gadchiroli	
APM/7028	MRS.VENUTAI P.NANDURKAR	APM/8026	MRS.SMITA D.DESHMUKH
Aurangabad		Goa	
APM/6498	MRS.R. R.CHAUDHARY	APM/6505	MRS.ROSHAN S.AMONKER
APM/6497	MRS.SUNANDA S.DEOLE	APM/6504	MRS.IRENE R.CARVALHO
APM/6495	MRS.RAJANI J.DHARMADHIKARI	APM/7086	MRS.MARIA E.L.DIAS
APM/7058	MRS.SAROJ R.JOSHI	APM/7085	MRS.SEVERINA T.F.FERNANDES
APM/7096	MRS.SHUBHA P.PHADNIS	APM/6501	MR.UDAYKANT R. KAMAT
APM/6569	MRS.SUMAN R.UBRHANDE	APM/6503	MRS.SNEHLATA G. KUNDAIKAR
APM/7099	MRS.MAYA G.WAGHARE	APM/6502	MRS.JYOTI RAMESH MOREY
Bhandara		APM/8000	MR.RAMKRISHNA V.NAIK
APM/7094	MRS.KALABAI B.BHUTE	APM/6507	MRS.UMA M.RAIKAR
APM/7093	MRS.PRAMILA V.MESHARAM	ABM/6506	MRS.KHURSHIDA BI SHAIKH
Buldana		Jalgaon	
APM/7033	MRS.SHAILJA S.BHALERAO	APM/6490	MRS.SUREKHA S.AGNIHOTRI
APM/7031	MRS.ASHADEVI V.CHOUBE	APM/6572	MRS.NEETAA.DESHKAR
ABM/6679	MRS.SUMAN R.GAWAI	APM/7059	MRS.VAISHALI A.DESHMUKH
ABM/7032	MRS.BEBIBAI SAMADHAN INGLE	APM/7010	MRS.KASHIBAI R.GADHARI
ABM/6680	MRS.PUSHPA SHARAD KHEDKAR	APM/6491	MRS.JAYSHREE ASHOK NAGADA
APM/7040	MRS.PRAMILA H.SHEGOKAR	APM/6571	MRS.SHOBHA P. JAIN
Chandrapur		APM/7057	MRS.ARUNA B.KULKARNI
APM/8025	MRS.PRATIBHAA.DAS	APM/6489	MRS.MRS.DEVIKA S. PATIL
APM/8018	MRS.KALAVATI M.DHAKATE	APM/6573	MRS.KOKILA G.PATIL
APM/8024	MRS.SHOBHAA.DAS	APM/6492	MRS.SHOBHAASHOK VISPUTE
Dhule		Kolhapur	
APM/7054	MRS.KAMAL S.DESAI	APM/6659	MR.DATTATRAYA V.ACHAREKAR
APM/6500	MRS.HEMLATA P.DESHMUKH	APM/6566	MR.CHANDRAKANT BEKINKAR
APM/6499	MRS.SINDHUBAI P.BADGUJAR	APM/6546	MRS.SUCHITRA NIVAS CHAVAN
ABM/7053	MRS.LATABAI K.BHOSALE	APM/7088	MRS.JAYSHREE J.GAVALI
ABM/8033	MRS.SHAKUNTALA PRATAP PATIL	APM/7020	MRS.JAYSHREE A.GHATTE
APM/7098	MRS.PRABHAVATI F.RAKA	APM/6567	MR.SHRIRAM G.JOSHI
Dombivali		APM/7027	MRS.LAXMI V.KULKARNI
APM/6648	MR.SANJAY S.ABHYANKAR	APM/6660	MRS.SHUBHADA S.PHADNIS

APM/7021	MRS.SMITA V.PUJARI	APM/7069	MR.VINOD Y.LAVANDE
APM/6545	MR.RAVINDRA R.RAJADHYAKSHA	APM/6514	MR.ANIL N.LONDHE
APM/7091	MRS.NEELA M.SAWANT	APM/6635	MR.ASHOK K.MAHALE
Latur		APM/6623	MR.DILIP C.MANIAR
APM/6496	MRS.SHARAYU C.POTDAR	APM/7001	MRS.SANGEETA S.MOGHE
APM/7052	MRS.SAVITA S.POUL	APM/7075	MR.PRADIP P.MULAY
APM/8034	MRS.AVIDA CHANDRASEN KOLI	APM/6600	MRS.CHITRA S.MURDESHWAR
Mumbai		APM/6531	MR.VINAYAK P.NADKARNI
APM/8041	MRS.SINDHU S.AGRAWAL	APM/6634	MR.DIPAK N.NADKARNI
APM/6636	RAVIKIRAN D.ASHTAPUTRE	APM/6510	MR.C..M..NARSALE
APM/6611	MRS.MANISHA V.BEDEKAR	APM/6629	MRS.ANJALI V.OKA
APM/8004	MR.GURUDATT U.BENEGAL	APM/6699	MR.RAVINDRA R.OTIV
APM/6608	MR.DINESH BHAVNANI	APM/6693	MRS.CHHAYA R.PADSOLKAR
APM/6530	MRS.VIDYA S.BHOSLE	APM/6518	MR.NANDAN V.PAGNIS
APM/6626	MR.M.R.CHAUHAN	APM/6508	MRS.LATIKA C.PATEL
APM/6615	MR.RAYMOND P.D'SOUZA	APM/6638	MR.RAJAN D.PATIL
APM/6697	MRS.SHOBHA M.DALVI	APM/8037	MRS.ANAGHA SUDHIR PEDNEKAR
APM/6513	ARUN P.DEODHAR	APM/6655	MRS.NITA M. POTNIS
APM/7068	MR.SURENDRA G.DEONALLI	APM/6529	MRS.UMA RAMNATHAN
APM/6528	MR.SHARAD A.DESHPANDE	APM/6685	MRS.H.S.RANA
APM/6613	MR.ASHOK R.DESHPANDE	APM/8036	MRS.ALKA NISHIKANT RANSING
APM/6628	MRS.SUMAN P.DIVE	APM/8039	MRS.MANI JIVRAJ RATHOD
APM/6605	MRS.ANJALI A.DIXIT	APM/6511	MR.BHARAT R.RAUT
APM/6519	MR.SURENDRA P.DONVALKAR	APM/6509	MRS.MINAL G.RAWALE
APM/6689	MR.K.B.EASWARAN	APM/6541	MR.PRAKASH SHANKAR SAKHARKAR
APM/7060	MRS.JULIANA FURTADO	APM/6543	MR.SATISH K.SAMANT
APM/6599	MR.JAYANT R.GADGIL	APM/6621	MR.VISHNU B.SAMANT
APM/6522	MRS.KALPANA S.GADRE	APM/6688	MR.PRALHAD R.SARPOTDAR
APM/6687	MRS.ANUSHREE N.GAWDE	APM/7000	MR.CHARUHAS V.SATAM
APM/6633	MRS.MEENA M.GHELANI	APM/6602	MR.HEMANT M. SATHAYE
APM/6630	MRS.MRINAL M.GODBOLE	APM/6607	MR.DILIP M.SAVE
APM/7066	MRS.MUGDHA S.GOKHALE	APM/6686	MR.SUDHEER B,SAVE
APM/7008	MRS.TARAMATI S.GURAV	APM/6524	MRS.SHUBHANGI A.SAWANT
APM/7071	MR.ASHOK G.HULE	APM/6691	MRS.ARUNA V.SAWANT
APM/7070	MRS.HALIMAA.A.INAMDAR	APM/6624	MR.PRADEEP M.SHAH
APM/6520	MRS.SAROJ D.JOLLY	APM/6694	MRS.MUGDHA M. SHEJWALKAR
APM/6601	MR.JAGDEESH N.JOSHI	APM/6614	MR.VIJAY V.SHETGIRI
APM/6625	MR.RAHUL G.JOSHI	APM/7061	MRS.JYOTI P.SHETYE
APM/6690	MR.VIJAY D.JOSHI	APM/6620	MR.MILIND N.SHEVDE
APM/6526	MRS.VILASINI M.KALAMKAR	APM/6604	MR.MANO HAR G.SHIMO GA
APM/6533	MRS.SHEETAL K.KALGUTKAR	APM/6609	MR.VILAS N.SOHONI
APM/6544	MRS.JAYA SUBHASH KAPPE	APM/6515	MRS.LATAA.SONI
APM/7002	MR.MEENAKSHI A.KASHIKAR	APM/6517	MR.KARSANDAS K.THAKKAR
APM/6537	MR.VISHWANATH K.KELKAR	APM/6598	MR.VIVEK THAKUR
APM/6523	MR.SUDHIR M.KHANOLKAR	APM/6631	MRS.BEENA H.THAKUR
APM/6525	MRS.SULBHA M.KHANOLKAR	APM/8040	MRS.VATSALA ANNASAHEB THORAT
APM/6622	MR.JAYANT D.KHATAVKAR	APM/6696	MR.AVINASH M.TORASKAR
APM/6617	MR.CHANDRAKANT B.KHATKUL	APM/7077	MRS.DIVYAR.TRIVEDI
APM/8038	MRS.SHEELA SHAMSUNDER KHOKALE	APM/6532	MRS.SWARUPA S.UJGAONKAR
APM/6698	MRS.RAMA K.KOLVALKAR	APM/6606	MRS.RATAN P.VAIDYA
APM/8010	MRS.SUJATA S.KOTNIS	APM/6627	MRS.SHALINI K.VARTAK
APM/6512	MR.S.T.KUBAL	APM/7072	MRS.R.VIJAYRAGHAVAN
APM/6616	MR.SASOON D.KURULKAR	APM/6695	MR.PRAMOD B.VIRKUD
APM/6612	MR.NANDKUMAR D.LAD	APM/6610	MR.DIVYAKANT D.WADEKAR

APM/6684 MRS.SHRADHA L.WADKAR
 APM/6516 MR.SHIVKUMAR.L.WAGLE
 APM/6542 MR.SHEKHAR Y.WALKE
 APM/6618 SUBHASH P.ZUNJARRAO
 APM/6692 MR.P. VIJAYKUMAR
Nagpur
 APM/6368 MRS.SUMAN V.BAJAJ
 APM/6464 MRS.SHUBHADA MOHAN BAKRE
 APM/6472 MRS.SHYAMALA S.BARAPATRE
 APM/6594 MR.RAJIV B.BHAVE
 APM/6595 MRS.ANUSAYA S.BINZADE
 APM/6474 MRS.VARSHA HEMANT DANGE
 APM/6459 MRS.SNEHAL DESHPANDE
 APM/6467 MR.JAYANT VASANT DESHPANDE
 APM/6471 MRS.SMITA S. DESHPANDE
 APM/6574 MRS.SAVITA D.DESHPANDE
 APM/6596 MRS. KAUSHAYABAI R. DHUWE
 APM/8017 MRS.SHEETAL K.DOMLE
 APM/8021 MRS.ANURADHA G.GAOLI
 APM/6479 MRS.PRABHA MOHAN GHAI
 APM/6462 MRS.RATNAMALA M. KADU
 APM/6488 MRS.ARCHANA A. KARMARKAR
 APM/6473 MRS.SANGITA SUNIL KARNIK
 APM/6575 MRS.ASHA A.KHANDAGALE
 APM/6475 MRS.SUNETRA SURESH KODAPE
 APM/8019 MRS.SHOBHA G.KUMBHARE
 APM/8023 MRS.VIDYA P.KUNDLEY
 APM/6577 MRS.JYOTI MAIRAL
 APM/6465 MRS.PRATIBHA SUDHIR MASIH
 APM/6576 MRS.RATNA M.MESHRAM
 APM/8020 MRS.KAUSHALYA S.MOTWANI
 APM/6478 MRS.ANUPRITA MUKUND PALSAPURE
 APM/6593 MRS.NIRMALA C.PARATE
 APM/8028 MRS.MANGALAA.PATKI
 APM/6463 MRS.SARITA C.PIMPLEY
 APM/6470 MRS.NILEEMAANAT PUNEKAR
 ABM/6468 MRS.RADHABAI D. SAMUNDRE
 ABM/6469 MRS.NALINI DEORAO SARATKAR
 APM/6466 MRS.CHAYA SUNIL SENGUPTA
 APM/6480 MRS.NEETA N.SHENDE
 APM/6591 MRS.VIJAYA N.SHENDE
 APM/6481 MRS.PRIYAMVADA JAYANT SHENWAI
 APM/6458 MRS.ALKA C.SINGHVI
 APM/6476 MRS.NANDA PRADEEP SOMAN
 APM/6477 MRS.HEMLATAAJIT SONAK
 APM/6592 MRS.VIMAL T.TEMBHEKAR
 APM/8022 MRS.CHAMPAVATI B.TIKKAS
 APM/6578 MR.CHANDRAKANT P.TILEKAR
 APM/6590 MRS.ASHA S.TUMANE
 APM/8027 MR.MANO HAR S.VAIDYA
 APM/6597 MRS.MEENA L. VERMA

Nanded

APM/7055 MRS.SUSHILA S.MUNDADA

Nandurbar

APM/7097 MRS.ROHINI S.PIMPALKHARE
 APM/6493 MRS.ALKA S.SALI
 APM/6494 MRS.SUNITA S.SATHE
 APM/7009 MRS.SUREKHA R.WANI
 ABM/8032 MRS.MAITUBAI DAMU VALVI

Nashik

APM/6664 MRS.SANDHYA V.CHANDRATRE
 APM/7089 MRS.SUMATI N.JOSHI
 APM/7079 MRS.PUSHPALATA D.KOTHAWALE
 APM/7015 MRS.NEELA K. MOTKARI
 APM/6547 MR.RATNAKAR CHINTAMAN NAKIL
 APM/6548 MRS.MANDAKINI P. PANHALE
 APM/7080 MRS.SHOBHA P.POTDAR
 APM/6549 MR.RAJENDRA PANNALAL SARODIA
 APM/6663 MRS.REKHA M.SHUKLA
 APM/6562 MRS.VIDYA HEMANT SHUKLA
 APM/6561 MRS.PRADNYA VAISHAMPAYAN
 APM/7014 MRS.PUSHPALATA A.WARKHEDE
 APM/7090 MRS.KUSUM R, AWARE
 APM/6559 MRS.LATA K. MISTRY
 APM/6560 MRS.USHA LOTAN SHEWALE
 APM/6682 MRS.INDIRA H.THAKARE

Pune

APM/7022 MRS.PRADNYA V.ATHALYE
 APM/6445 MRS.ASHALATA BHIKASHET AUTI
 APM/7050 MRS.SHUBHANGI M.BARHATE
 APM/6454 MR.JAYANT A.BHAGAWAT
 APM/7013 MRS.ARCHANA G.BHINGARE
 APM/7012 MRS.SNEHALATA C.BHUSARI
 APM/6446 MR.SHRIKANT G. CHAPHALKAR
 APM/7030 MRS.CHHAYA P.DANI
 APM/6568 MRS.SHEWLI G.DASGUPTA
 APM/8016 MR.ANAND S.DEO
 APM/6440 MR.HARISH K. DESHPANDE
 APM/6665 MRS.SMITA S.DHARMADHIKARI
 APM/7023 MRS.RUKMINI K.DOMKAWLE
 APM/6441 MRS.ANURADHA J.EKTARE
 APM/6669 MRS.SHILPA B.GHANWAT
 APM/6661 MRS.MEERA C.GULGULE
 APM/6603 MRS.SHOBHA J.HUMANE
 APM/6666 MRS.SANDHYA V.JOG
 APM/6456 MR.ULHAS NARAYAN JOSHI
 APM/8030 MRS.VASUNDHARA ARUN KAKADE
 APM/6564 MRS.SUPRIYA P.KARMARKAR
 APM/6552 MRS.NISHA P.KESKAR
 APM/6457 MR.MURLIODHAR V.KHASNIS
 APM/6450 MR.J. R.KULKARNI
 APM/6455 MRS.SHAILA SURESH KULKARNI
 APM/6553 MR.DATTRAYA V.KULKARNI
 APM/6658 MRS.RAJSHREE R.MAHADIK
 APM/7011 MRS.SUNANDA S.MAHAJAN
 APM/7084 MRS.MADHAVI K.MANDKE
 APM/6565 DR.(MRS).S.G.NERLEKAR

APM/6668 MR.SUNIL R.PARASHARE
 APM/7024 MRS.SHALAKA R.PATIL
 APM/8031 MR.SUDHIR P.PATKAR
 APM/6451 MR.SUHAS VASANT PHULE
 APM/6667 MRS.SEEMA S.PURANDARE
 APM/8001 MRS.PHOOLA RAINA
 APM/7026 MR.K.RAJARAMAN
 APM/7019 MRS.MANGALA S.RAYSONI
 APM/6452 MR.YATIN Y.REDKAR
 APM/6444 MRS.SUNITA MAHENDRA SANGHAVI
 APM/7056 MRS.ARUNAA.SHINTRE
 APM/7083 MRS.VRINDA V.SHIRODKAR
 APM/6563 MRS.SUJATA SHRIKANT TARDE
 APM/6443 MRS.MEGHA S.UPADHE
 APM/6453 MRS.SANDHYA S.VARTAK
 APM/6439 MR.MUKUND ANANT VAZE
 APM/6442 MRS.JAYSHREE P. VELHANKAR
 APM/8015 MRS.MAYA P. WANI

Raigad Dist.

APM/6637 MR.JAYANT J.JOSHI

Ratnagiri

APM/6657 MRS.MANISHA R.BANE

Sangli

APM/6556 MRS.VIJAYA B.BHAGAT
 APM/6554 MRS.ASHWINI A.JAPTIWALE
 APM/6557 MRS.VRINDA S.KARMARKAR
 APM/7016 MRS.UJWALA P.KULKARNI
 APM/7018 MRS.SHAMSHADBEGUM B.MULANI
 APM/6555 MRS.LAXMI S.SATHE
 APM/6447 MRS.SUSHILA RAMAKANT YEMUL
 APM/7017 MRS.KAMAL P.DEOMANE

Satara

APM/6558 MRS.SUNITA M. KELKAR
 APM/8011 MR.SURESH KRISHNAJI SHINDE
 APM/7051 MRS.SHAKUNTALA L.BHOSALE
 APM/6448 MRS.MANIK ARUN DANGE
 APM/6449 MRS.NALINI S.GIRME
 APM/7078 MRS.MALTI S.MADANE

Solapur

APM/7087 MR.NAMDEO R.GAIKWAD
 APM/7025 MRS.SHOBHA C.SHILVANT

Thane

APM/7076 MR.ARVIND D.MORE
 APM/8009 MRS.MANISHA P.NALGIRKER
 APM/8002 MRS.ANAGHAA.NARGUND
 APM/8003 MRS.KASTURI S.TANDALEKAR
 APM/7065 MR.WAMAN D. KULKARNI
 APM/7064 MRS.VIDYA V.LONDHE
 APM/8035 MR.MILIND M.SHRINGARPURE
 APM/8007 MRS.SARLA S. GORUBUXSINGHANI
 APM/7004 MR.ARUN R.IRDE
 APM/7003 MRS.SUMITRA N.ACHAREKAR
 APM/6540 MRS.SHANTA .M.ALEGAVI

APM/7067 MR.JOSEPH H.D'CUNHA
 APM/6535 MR.DENIS F.D'SILVA
 APM/6619 MRS.REKHA H.GAIKWAD
 APM/7006 MRS.SAVITA S.GANGAL
 APM/6632 MRS.PRATIBHA P.GOKHALE
 APM/7007 MR.NITEEN C.GUPTA
 APM/6656 MRS.SUPRIYA S.KUMBHOJKAR
 APM/6521 MRS.MEENA R.NAIK
 APM/8006 MRS.KUNDABAI B.PATIL
 APM/8008 MRS.ANITA P.PATIL
 APM/6536 MRS.SHEELA W.PERIRA
 APM/6538 MRS.SHARDA Y.SALIAN
 APM/6683 MRS.MANORMA B.SAWANT
 APM/8005 MR.SUNIL A.SAWE
 APM/6654 MRS.APARNAA.THAKUR
 APM/6527 MRS.GEETA G.VIDWANS

Wardha

APM/6674 MRS.LATAA.BABHULKAR
 APM/6583 MRS.SANJIVANI A.CHUNNEY
 APM/6675 MRS.UJWALA J.DHABARDE
 APM/6676 MRS.VASUDHA S.KADU
 APM/7046 MRS.KALPANA B.SHAMBHARKAR
 APM/7045 MRS.GITABAI BABAN FUSE

Washim

APM/8012 MRS.SUMAN S.MOKALE
 APM/8013 MRS.VIMAL S.RAUT
 APM/8014 MRS.BHAGYASHRI A.SANGOLE

Yavatmal

APM/6681 MRS.ASHTSHILA S.BHAGAT
 APM/6671 MRS.ANJALI S.GHIKE
 ABM/7095 MRS.SUNANDAR.TALNIKAR
 APM/6670 MRS.CHABUTAI R.YADAV
 APM/7044 MRS.MADHURI H.DESHMUKH
 APM/7092 MRS.SNEHAL P.PANDIT

Family Pensioner Members**Amravati**

FPPM/0987 SMT.SEEMA SUNIL KALIKAR

Aurangabad

FPBM/0983 SMT.NALINI DILIP BHAVSAR
 FPBM/0984 SMT.JAYSHRI SHRIPAD KHARE

Latur

FPPM/0985 SMT.SUNITA NANASAHEB MANE
 FPPM/0988 SMT.JAYSHREE G.KULKARNI

Mumbai

FPPM/0990 SMT.GEETA G.DABHOLKAR
 FPPM/0982 SMT.SUSHILA DAULAT KHANVILKAR
 FPPM/0986 SMT.SUNITA JITENDRA PENKAR

Solapur

FPBM/0991 SMT.SUDHAMATI H.DALVI

Wardha

FPPM/0989 SMT.SHASHIKALA S.GURNULE

‘संवाद’ लेख स्पर्धा २००८

निकाल

आम्ही जानेवारी २००८ च्या ‘संवाद’ च्या अंकात पुरुष सभासदांसाठी ‘आयुष्यात मी काय कमावलं ? काय गमावलं ? शोध आणि बोध’ आणि स्त्री सभासदांसाठी ‘आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !’ या विषयांवर एक लेख स्पर्धा जाहीर केली होती. या स्पर्धेसाठी पुरुष विभागात २२ लेख तर स्त्री विभागात ३६ लेख असे एकूण ५८ लेख आले. स्पर्धेत भाग घेतलेल्या सभासदांची नावे खालीलप्रमाणे -

पुरुष विभाग - १) श्री.शशिकांत लावणीस, सोलापूर २) श्री.दिलीप कुलकर्णी, वणी, यवतमाळ ३) श्री.दत्तात्रय रा. क्षीरसागर, पुणे ४) श्री.अशोक चिपळूणकर, पुणे ५) श्री.मोresh्वर द. कोल्हटकर, नागपूर ६) श्री.दत्तात्रय श्रीधर विद्मंस, बदलापूर (पूर्व) ७) श्री.मुकुंद माधव काळे, अकोला ८) श्री.प्रभाकर गो.खेडकर, अमरावती ९) श्री.प्रभाकर रा.सरपटवार, वडगाव, यवतमाळ १०) श्री.दत्तात्रय रामचंद्र बेंद्रे, सोलापूर ११) श्री.माधव वि.नाडकर्णी, अंधेरी (प.) १२) श्री.रमेश त्रि.इंगोलीकर, अमरावती १३) श्री.रंगनाथ वा.भावे, गोरगाव (पूर्व) १४) श्री.अरूण अनंत काकडे, पुणे १५) अजित श्री.धारवाडकर, डोंबिवली (प.) १६) श्री.साहेबराव ना.देसाई, धुळे १७) श्री.अरविंद श्री.मुधोळकर, अकोला १८) श्री.मेघशाम स.साठे, पुणे १९) मुकुंद गो.सराफ, विलेपार्ले (पूर्व) २०) श्री.मधुकर दि.पालकर, पुणे २१) श्री.भालचंद्र वा. जोशी, सोलापूर २२) श्री.गोविंद शंकर करमरकर, सांगली

स्त्री विभाग - १) सौ.शुभांगिनी अ. जोशी, सांगली २) सौ.अनघा आ.नागराज, स्वामगाव ३) सौ.सुवर्णा र.महाबळ, नाशिक ४) सौ.सुमित्रा गो.साठे, ठाणे (प.) ५) सौ.कुंदा गो.मुळे, अहमदनगर ६) श्रीमती सुनिता प्र. सांगावकर, कोल्हापूर ७) सौ.चारुलता वि.जगताप, मालेगाव ८) श्रीमती विमल अनगळ, नागपूर ९) सौ.मनिषा दि.कुलकर्णी, देवपूर, धुळे १०) सौ.वैशाली वि.भागवत, नाशिक ११) सौ.सरोज अ. भानारकर, नागपूर १२) सौ. प्रांजली प्र.सरपटवार, यवतमाळ, १३) श्रीमती गिरीजा र. पागनीस, माहिम, मुंबई १४) सौ.शुभा र. इंगोलीकर, अमरावती १५) सौ. नीता कुलकर्णी, पुणे १६) आरती दी.कुलकर्णी, ठाणे (प.) १७) सौ. स्मिता अ.चानसीकर, विरार (पू.) १८) सौ.जगदेवी महालिंग शेठे, सोलापूर १९) शरयु अ. कुलकर्णी, कोल्हापूर २०) सौ. साधना अ. धारवाडकर, डोंबिवली (प.) २१) श्रीमती निलिमा दि.कुलकर्णी, पुणे २२) सौ.पद्मा चि.गोरवले, कुपवाड २३) सौ.स्वाती र. दामले, कुळगाव (पूर्व) २४) सौ.सुरेख हिरेन निरगुडकर, पुणे २५) सौ. अरूणा म.नगरकर, पुणे २६) सौ. शालिनी मु.काशीकर, मुलुंड (प.) २७) सौ. विजया य.ओगले, पुणे २८) सौ. उत्तरा श्री.सोमण,

पुणे २८) सौ. प्रभावती दे.पवार, धुळे ३०) श्रीमती सुजाता वि.गुप्ते विलेपार्ले (पू.) ३१) सौ. सुहासिनी ह.जोग, नागपूर ३२) सौ. वसुंधरा अ.मुधोळकर, अकोला ३३) सौ. सुनंदा वि.यादव, ठाणे ३४) सौ. सुरेखा द.नाफडे, रत्नागिरी ३५) डॉ. सौ. मालती वि.निमदेव, पुणे ३६) सौ.वि.द.कुलकर्णी, पुणे

स्पर्धेविषयी थोडसं मनोगत -

आयुष्यात मी काय कमावलं ? काय गमावलं ? शोध आणि बोध पुरुष विभागासाठी निवडलेला हा विषय बऱ्याच सभासदांना आवडलेला दिसतो. त्यामुळेच कदाचित या विभागात एकूण २२ लेख आले. आयुष्यात माणसाला काही गोष्टी जन्मतःच प्राप्त झालेल्या असतात. उदा. उत्तम घर, आई वडील, काहीना पैशाची सुबत्ता वगैरे. यात त्याची स्वतःची अशी काहीच कमाई नसते. पुढे आयुष्यात तो बऱ्याच गोष्टी स्वतःच्या कर्तृत्वाने कमावतो आणि वेळ प्रसंगी नैसर्गिक आपत्तीमुळे म्हणा, प्रारब्ध म्हणून म्हणा, काही गोष्टी तो गमावतो. उदा. एखाद्या प्रिय व्यक्तित्वाचा विरह मित्राचे किंवा अगदी जवळच्या नातेवाईकाचे निधन इ. परंतु काही गोष्टी स्वतःच्या चुकीमुळे, स्वभाव दोषामुळे, काही उत्तम संधी, चांगले मित्र, एखादी मौल्यवान वस्तू तो गमावून बसतो. माणसाच्या आयुष्यात असे काही क्षण, प्रसंग येतात, घटना घडतात कि त्यामुळे त्याला प्रामुख्याने गमावलेल्या गोष्टींच्या आठवणीमुळे, ती खंत, सल अधिकच बोचरी होते, धारदार होते. मग पश्चात्ताप, सुधारणा अशा काही अनुभवांचा वेध लेखकांनी लेखात घेणे अपेक्षित होते. बऱ्याच लेखकांनी आपण काय कमावलं, काय गमावलं, अशा गोष्टींची यादीच लेखात दिली आहे. तरी पण सारासार विचार करिता लेखांचा दर्जा व हस्ताक्षर समाधानकारक होते.

हल्लीच्या बदलत्या जीवनशैलीमुळे बहुतेक कुटुंबात सासू-सून, आई-मुलगा-मुलगी यांच्यात निरनिराळ्या प्रसंगी होणाऱ्या सुपरिचित संवादातील ‘आमच्या वेळी बाई असं नव्हतं’ हा विषय स्त्री विभागासाठी आम्ही मुद्दाम निवडला होता. गतवर्षीपेक्षा यावेळी स्त्री विभागात दुप्पट लेख (३६) आले. हा प्रतिसाद नक्कीच आनंददायी आहे. या विभागातील लेखांचे परिक्षण करताना प्रामुख्याने एक गोष्ट विशेष जाणवली कि, बहुतेक लेखिकांनी पूर्वी मिळणाऱ्या जीवनावश्यक गोष्टी, सुविधा, शिक्षण, संस्कार आणि सध्याच्या ग्लोबल युगात सहजच उपलब्ध होत असलेल्या सुखसोयी, मोबाईल फोन, इंटरनेट, कॉम्प्युटर इतर यांत्रिक उपकरणे, फास्ट फूड, फॅशनेबल कपडे इ. यांची तुलनात्मक यादीच देऊन ‘आमच्यावेळी बाई असं नव्हतं’ हे वाक्य उद्धृत करून परिच्छेदांचा शेवट केलेला आढळला. निबंधाचा विषय असाच आहे कि हे सहज निघणारे उद्गार म्हणता येणार नाहीत. प्रत्येक स्त्रीच्या आयुष्यात प्रथम सून म्हणून नंतर आई म्हणून आणि त्यानंतर सासू म्हणून वावरत असताना काही मुद्यावरून झालेले

मतभेद, एखाद्या खटकलेल्या गोष्टीमुळे झालेले वाद विवाद, मतप्रदर्शन यामुळे अगतिकपणे स्त्रीच्या तोंडून आलेले हे उद्गार असतात. परंतु या महत्त्वाच्या मुद्याचा परामर्ष जो आवश्यक होता, तो बहुतेक लेखिकांनी घेतलेला आढळला नाही. हस्ताक्षराचा एकूण दर्जा उत्तम होता हे नमूद करणे आवश्यक वाटते.

पुरुष विभाग : विषय - 'आयुष्यात मी काय कमावलं ? काय गमावलं ? शोध आणि बोध'.

१) प्रथम क्रमांक - रू. ५००/- (रूपये पाचशे फक्त)

श्री. दत्तात्रय रा. बेंद्रे (सोलापूर)

२) द्वितीय क्रमांक - रू. ३००/- (रूपये तीनशे फक्त)

श्री. मुकुंद गो. सराफ (विलेपार्ले) मुंबई

३) तृतीय क्रमांक - रू. २००/- (रूपये दोनशे फक्त)

श्री. शशीकांत लावणीस (सोलापूर)

महिला विभाग : विषय - आमच्या वेळी बाई असं नव्हतं !

१) प्रथम क्रमांक - रू. ५००/- (रूपये पाचशे फक्त)

सौ. वैशाली भागवत (नाशिक)

२) द्वितीय क्रमांक - रू. ३००/- (रूपये तीनशे फक्त)

सौ. स्वाती दामले, कुळगांव, (पूर्व) बदलापूर

३) तृतीय क्रमांक - रू. २००/- (रूपये दोनशे फक्त)

सौ. उत्तरा सोमण (पुणे)

सर्व पारितोषिक विजेत्यांचे अभिनंदन ! पारितोषिक पात्र लेखांना 'संवाद' मध्ये क्रमशः प्रसिद्धी दिली जाईल. विजेत्यांना पारितोषिके या वर्षीच्या सर्व साधारण सभेत अध्यक्षीय हस्ते देण्यात येतील. त्यांना पत्राने तसे स्वतंत्रपणे कळविण्यात येईल. स्पर्धा म्हटल्यावर काहीना आनंद तर काहींचा विरस हे ओघाने आलेच. तरी पण ज्यांना पारितोषिक मिळाले नाही, त्यांनी नाऊमेद न होता, आपले लिखाण चालूच ठेवावे. ज्या स्त्री, पुरुष सभासदांनी 'संवाद' च्या लेख स्पर्धेत भाग घेतला त्या सर्वांचे पुन्हा एकदा आभार.

- संपादक मंडळ 'संवाद'

○ ध्यास ! की.. भास ?

माध्यान्हीचा सूर्य तेजाळतो गगनी, परि तुझी छाया माझे वरी ।
पुनवेचा चंद्रमा सुखावतो जगता, परि तुझी माया हृदयांतरी ।
गर्जतो सागर लाटांवरी लाटा, परि तुझी गाज माझे कानी ।
इंद्रधनूचे रंग कनकामध्ये कोंदण, परि तुझी मूर्त माझे नयनी ।
कोलाहल जगी अवघा आकांत, परि तू निववी रे माझे मन ।
काया वाचा मनी नित्य तुझा ध्यास
सांग हे सत्यच ना ? कि निव्वळ आभास ।

- गोविंद करमरकर, सांगली

'संवाद' लेख स्पर्धा २००८

पुरुष विभाग : प्रथम पारितोषिक विजेता लेख
“आयुष्यात मी काय कमावलं ? काय गमावलं ?” शोध आणि बोध.

आयुष्याच्या अखेरच्या वळणावरून वाटचाल करीत असताना केव्हातरी मन गतःकाळातील प्रवासातील वाटचालीकडे डोकावते. आजवरच्या आयुष्यातील चांगल्या-वाईट, खऱ्या-खोट्या, सुख-दुःखाच्या अनेक प्रसंगांची आठवण येऊन झालेल्या चुकांची ज्या खरेतर सापेक्ष असतात, हुरहुर जाणवते. मन खुलविणाऱ्या प्रसंगांनी चेहऱ्यावर स्मित प्रकटते. भयावह प्रसंगांनी हृदयाचे ठोके चुकू लागतात. केविलवाण्या प्रसंगांनी मन गहिवरते. संतापजनक प्रसंगांनी हात शिवशिवतात. शरीर थरथरू लागते. तसे आपण सारेच सामान्य जन आहोत. चारचौघांसारखे आरखीव आयुष्य जगण्याचे स्वप्न घेऊन जन्माला आलेले. जन्म-बालपण-शिक्षण-नोकरी-लग्न-मुले बाळे त्यांचे संसार -नातवंडे-पतवंडे इ. एवढेच आपले सिमित विश्व. मी, माझे कुटूंब, कार्यालयातील सहकारी, इतर मित्रपरिवार, नातेवाईक मंडळी एवढाच आपला म्हणजेच माझाही समाज. तेव्हा माझ्यासारख्या मध्यमवर्गीय माणसाची स्वप्नेही कितीशी मोठी असणार ? आयुष्यात इतरेजनांच्या, समाजाच्या स्मरणात राहिल असे काय अन् किती मी केले ? परंतु “आला आला प्राणी जन्माशी आला - गेला गेला बापूडा व्यर्थचि गेला” असे दुर्लक्षित जिणे तर मी नाही ना जगलो ? खरेतर 'मरावे परी कीर्तिरूपी उरावे' अथवा 'मरणात खरोखर जग जगते आधी मरण अमरपण ये मग ते' एवढा मोठाही मी झालो नाही. परंतु

'मरके भी किस्सीको याद आरेंगे, किस्सीकी आंशुओंमें मुस्कुरारेंगे।
कहेगा फूल हर कलीसे बार बार जीना इसीका नाम है ॥

अशा तऱ्हेने थोडाफार जगण्याचा प्रयत्न मी निश्चितच केला हे माझे प्रामाणिक मत आहे बरं का !

मध्यमवर्गीयाचे जीवन मी आनंदाने जगलो. लहानपणापासून आई-वडिलांचे प्रामाणिकपणे वागण्याचे संस्कार आयुष्यभर सांभाळले. खोटेतर स्वप्नातही बोलल्याचे आठवत नाही. निःपक्षपातीपणा माझा जवळचा मित्र आहे. लहानपणापासूनच आई वडीलांना फसवून त्यांचा डोळा चुकवून कुमार्गाला लागलेली अनेक मुले मी पाहिलीत. कोणाबरोबरही वादविवाद अथवा भांडणाचा प्रसंग आल्यास आईचे सांगणे 'आपणच नमते घ्यावे' ते कायम ऐकत आलोय. वडील भारतीय संगीतातील एक विद्वान माहिर. १९५२-५३ मध्ये केवळ दीड वर्षात शास्त्रीय संगीतातील सर्व पदव्या (संगीत विशारद, संगीत अलंकार व संगीतप्रवीण ज्या आजच्या बी.ए., एम.ए. व पी.एच.डी. आहेत) प्राप्त केल्या. वडीलांचे स्वप्न होते की हा संगीताचा वारसा कोणीतरी पुढे चालवावा. 'जेथे संगीत तेथे

ईश्वराचा वास' असे ते म्हणत. हा वारसा दुर्दैवाने मी पुढे चालवू शकलो नाही. ही एकच खंत कायमची मनात लागून राहिली आहे. हे एकच शल्य अजूनही मनी बोटते.

पूर्वीच्या पिढीचा काटकसरीचा वारसा मात्र मी अजूनही पुढे चालविला आहे. पण चिक्कू किंवा कंजूष मात्र नाही बरं का ? त्याचे फळ मला माझ्या मुलांच्या उत्कर्षात दिसले. मुलांना शिक्षण देणे, त्यांना घडविणे त्यांच्या भविष्याच्या योजना आखणे हे खरेतर सर्वच पालकांचे तसे कर्तव्यच आहे. पण ते कर्तव्य निरपेक्षपणे पार पाडणारे तसे कमीच असतात. म्हातारपणी मुलांनी आपणास सांभाळावे आपली दुखणी-खुपणी पाहावीत या अपेक्षात तसे गैरही काही नाही. चांगल्या संस्कारांची मुले त्यांची ही जबाबदारीही टाळत नाहीत. परंतु सध्याच्या स्पर्धात्मक युगात मुले खूपच मोबाईल असल्यामुळे आई वडीलांना ती दुरावतात. माझ्याबाबतीत मात्र जरा निराळे आहे. नोकरीमध्ये बहुतेक ठिकाणी एकटाच गेलो. कुटुंब हलविले नाही. आईवडिलांची मनोभावे जास्तीत जास्त सेवा करण्याचा प्रयत्न केला अर्थात यात सिंहाचा वाटा माझ्या समजूतदार, हसतमुख पत्नीचा हे सांगावयास नकोच. आमची Life-Line व्यवस्थित जुळली होती. तेव्हा मुलांकडून अपेक्षा करण्यापेक्षा त्यांचे संसार कसे सुखी होतील यावर लक्ष केंद्रित केले. यात दर्पोक्ति अजिबात नाही. माझी आमची तीनही मुले सुखा समाधानात आहेत हेच याचे फलित. मोठा मुलगा पुण्यात एका ट्रॅक्टर कंपनीत इंजिनिअर अधिकारी आहे. दुसरा मुलगा न्यूयॉर्कमध्ये एका मोठ्या वित्तीय कंपनीत चांगल्या पोस्टवर आहे. मुलगी आर्किटेक्ट असून पुण्यात जॉब करते. तिचा संसारही दृष्ट लागण्यासारखा चालला आहे. माझ्यासारख्या मध्यमवर्गीयाचे याहून चांगले स्वप्न ते काय असणार ? चांगल्या संस्काराची मुले जोपासली. त्यांच्या आयुष्याचे कल्याण झाले. याहून मूल्यवान मिळकत ती काय ? मुलांना समज आल्यापासून आमच्यावर झालेले संस्कार अर्थातच सुसंस्कार, जे आम्ही अंगिकारले, रुजविले, जोपासले ते मुलांपर्यंत पोहोचविण्याचा यशस्वी प्रयत्न केला. प्रामाणिक प्रयत्न ईश्वरावरील निष्ठा, जिद्द, सचोटी या मजबूत पायावर उभारलेली वास्तू मजबूतच असणार. मुले स्थिरस्थावर होत असतानाही वारंवार मुलांना फोनवर, ई-मेलद्वारा पत्राने उपदेशांचे जरा जास्तच पण डायलूट डोस पाजले. त्याला कारण सध्याची समाजव्यवस्था व मुलांची मानसिकता, झटपट श्रीमंत होऊन जाण्याचे वेड. सर्वत्र शॉर्टकटच पाहिजे. त्यासाठी वाटेल ते करण्याची तयारी. पैशाने जग जिंकण्याची ईर्ष्या. वर्षातून एकदा 'लक्ष्मीपूजन' करावयाचे अन् वर्षभर त्या 'लक्ष्मी'ची अवहेलना करावयाची. मुलांच्या मनावर पैशाची आवश्यकता मान्य करूनही पैसा हेच सर्वस्व नसल्याचे बिंबवित आलो. सन्मार्गाने हवा तेवढा पैसा कमविण्याला संमति दिली आणि उपेक्षित समाजासाठीही शक्य ते करण्यास सांगितले. माझ्या प्रयत्नास यश येत असून तसे आचरल्याने माझ्या मानसिक समाधानाच्या कमाईत भरच पडली

आहे. हाच माझ्या विजय आहे.

आजवर मी अनेक मित्र-हितचिंतक जमविले. माझ्याविषयी सदभावना त्यांच्यात रूजविली. घरी आलेल्या मित्रांचे-पाहुण्यांचे हसतमुख स्वागत-पाहुणचार करीत आलो, अर्थात सौ.च्या सक्रीय सहकार्यानेच. ईश्वरावर निष्ठा ठेवली. त्याची जमेल तशी सेवा निरपेक्षपणे केली. अनेक संस्थांना छोट्या छोट्या देणव्या देवून त्यांचे आशीर्वाद घेतले.

नोकरीत काम करताना सर्वचजण आपापल्या परीने कमी-जास्त सेवा करतात. पण प्रामाणिकपणे अन् स्वाभिमानाने सांगावेसे वाटते की सुरुवातीपासून निवृत्त होण्याच्या दिवसापर्यंत बँकेचे काम कधीही Casually घेतले नाही. त्यात मन-शरीर गुंतविले. हृदय ओतले. फिल्ड-व्हिजिट्स, इन्स्पेक्शन सकाळी अथवा रात्री करण्याचे मला वेडच लागले होते. त्यात एक वेगळेच समाधान मिळत होते. बँकेच्या Self-Appraisal मध्ये या सर्वच गोष्टी सामावू शकत नव्हत्या. गावोगावी, खेडोपाडी मुककाम करण्याच्या माझ्या कार्यपद्धतीला काहीजण उपहासात्मक हसले देखील. बँकेत फार मोठ्या पदावर जावू शकलो नाही, परंतु बँकेने मजवर वेळोवेळी टाकलेल्या जबाबदाऱ्या त्यात मन झोकून पार पाडण्याचा प्रयत्न केला. चांगल्या सेवेबद्दल अनेकांचे दुवे घेतले. भ्रष्टाचाराला कोसभर दूर ठेवून शेवटपर्यंत स्वतःचे व सहकाऱ्यांचे हात स्वच्छ ठेवले. एका शाखेतून दुसऱ्या शाखेत बदली झाल्यावर अनेकजणांनी प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष हळहळ-नाराजी व्यक्त केली. इतरांविषयी निस्वार्थी प्रेम, आपुलकी, कामावर निष्ठा, चार-चौघांचे कायम लाभत असलेले शुभाशीर्वाद याहून जास्त प्राप्तीची काय अपेक्षा असावी ?

कॉलेजमध्ये जमविलेले अनेक मित्र-मैत्रीणी आम्ही अजूनही एकत्र भेटतो-रमतो. जुन्या आठवणींना उजाळा देतो. बँकेतील मित्रांबाबतही तसेच एकमेकांवर जीवापाड प्रेम करणारे प्रसंगी सर्व अडचणी बाजूला ठेवून इतरांसाठी धावून येणारे मित्र व हितचिंतक हीच माझी मूल्यवान कमाई आहे. संत रामदास स्वामींनी म्हटले आहे की, "जगी सर्वसुखी असा कोण आहे ?" थोड्याशा गर्वाभिमानाने जगाला ओरडून सांगावेसे वाटते की, अहो, मी खरंच सुखी आहे. पूर्ण समाधानी आहे. काही निसर्गनियम व तथाकथित प्रारब्धाचा प्रभाव मान्य केला की सर्व बाबतीत तडजोडीने समाधान मिळते. आजारपण, प्रासंगिक आर्थिक-कौटुंबिक अडचणी, आयुष्यातील दुःखद घटना याकडे निसर्गनियम म्हणून पाहिले व त्यास धैर्याने तोंड दिले तरच पुढील मार्गक्रमण सुलभ होते. माझ्याही आयुष्यात असे अनेक प्रसंग आले. मुलांचे, आईवडिलांचे आजारपण, ऑपरेशन्स, आयुष्यभर ज्यांच्या आधारशील प्रेमळ सहवासात जवळ जवळ ३५-४० वर्षे राहिले त्या माता-पित्यांचे निधन, काही प्रिय मित्रमैत्रीणींचे अकाली निर्वाण, संसारातील अगणित अडचणी प्रश्न इ. मीही पाहिलेत, अनुभवलेत. पण प्रत्येक वेळी मी रडत नाही बसलो. स्वतःला, मुलांना, पत्नीला धीर दिला. वडीलधाऱ्यांच्या

चांगल्या संस्कारांच्या आठवणी मनात कायम ठेवून 'पुढे चला' असे समजावले.

संपूर्ण आयुष्यात मी गडगंज संपत्ति नाही कमावू शकलो. स्वतःचे अनेक बंगले नाही उभारू शकलो. अनेक नोकरचाकर, मोटारगाड्या अशी सर्व बडदास्त मला ठेवता आली नाही. कोणत्याही सरकारी योजनेचा गैरफायदा घेऊन स्वतःचे अथवा चारचौघांचे भले मला करता आले नाही. कोऱ्या स्वच्छ हातांनी ताठ मानेने जगलो. इतरांना हवाहवासा वाटावा असे वागण्याचा प्रयत्न केला. वडीलार्जित सुसंस्कारांची ठेव मुलांच्याकडे व्याजासहीत सोपविली. त्यांनीही ती वृद्धिंगत केली.

तसे माझ्या आयुष्यात मी फार मोठे काही गमावले असे मला वाटत नाही. हुरहुर लावणारा अत्यंत जवळचा मित्र-नातेवाईकांचा नैसर्गिक अवेळी मृत्यू हे तसे गमावणेच आहे. पण ते माझ्या नियंत्रणाबाहेरचे होते. तसेच स्वार्थापोटी कुमार्गने साधनसंपत्ती मिळविण्याच्या नादात काही मित्र माझ्यापासून दुरावले. अर्थात देव त्यांचे भले करे. त्यांचे विश्वच वेगळे होते. शेवटी एक व्यक्ति म्हणून समाजातील माझे अस्तित्व-स्थान कोठे आहे ? केवढे आहे? जगातल्या अब्जावधी लोकांपैकी मी एक म्हणजे अथांग सागरातील जणू एक थेंबच. माझी उडी केवढी असावी ? एक सामान्य माणूस म्हणून एखाद्या रस्त्याला, बागेला, स्थळाला माझे नाव द्यावे, माझे स्मृतिचिन्ह असावे, माझा पुतळा असावा, माझा वाढदिवस किंवा कालांतराने स्मृतिदिन मोठ्या प्रमाणावर साजरा करावा, मला खूप प्रसिद्धी मिळावी हे माझे स्वप्न कधीच नव्हते तेव्हा असे काही झाले नाही ही माझी हार नाही. यात मी काहीही गमावले नाही. ते अपेक्षितही नव्हते.

आयुष्यभर आईवडीलांचे जपलेले सुसंस्कार, इतरेजनांविषयी जोपासलेले प्रेम, आपुलकी व मदतीची भावना, निःस्वार्थपणे व निरपेक्षपणे अंगावर पडणारे कोणतेही काम करण्याची स्वयंस्फूर्त प्रेरणा इ. नी मला खूप खूप समाधान सुख-शांति दिली. दुःख-वेदनेची भावना माझ्यापासून दूर राहिली. भौतिक जीवन हे नश्वर आहे. कोणीही अमरत्व घेऊन जन्माला येत नाही. ईश्वराने तिकडे येण्यासाठी खुणावले की, हा प्रवास मध्येच थांबवून प्रत्येकाला जावेच लागेल. माझी दुर्दम्य इच्छा एकच आहे की अस्थिपंजर होऊन वृद्धावस्थेत परावलंबी जीवन जगण्याचे दुर्भाग्य माझ्या नशिबी न येवो आणि माझ्या निर्गमनाने चार चौघांच्या नेत्रकमलातून सद्भावनेच्या प्रतिकात्मक केवळ दोनच अश्रूफुलांची वाटचाल त्यांच्या गालावर विसावली तर हीच माझ्या आयुष्याची सार्थकी लागलेली अमूल्य कमाई असेल, नव्हे आहेच !

- दत्तात्रय रामचंद्र बेंद्रे

सोलापूर, (दूरध्वनी - 0२१७/२३७३६०७)

'संवाद' लेख स्पर्धा २००८

श्री विभाग : प्रथम पारितोषिक विजेता लेख
"आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !"

"अगं, हो, हो ! किती ही धावपळ तुझी ! तुला नऊवारी साडी नेसवू म्हणतेस ! आज कशाला गं ! रोज तर तू जीन्स, शर्ट-मध्ये कॉलेजात जातेस." माझ्या नातीला मी म्हटले. तिची आज सकाळपासून नुसती धावपळ चालू होती. का ? तर म्हणे तिच्या कॉलेजात आज traditional day होता. हिने आज नऊवारी साडी. नाकात नथ, हातभर पाटल्या बांगड्या, तो जुन्या काळातला आंबाडा (खोपा), असा वेष धारण करण्याचे ठरवले होते व म्हणून तिला माझी मदत हवी होती.'

तिला मदत करता करता माझे विचार चक्र सुरू झाले. आजकाल शाळा कॉलेजातून हे काय नवीन फॅड सुरू झाले आहे ? आज काय, तर म्हणे रोझ डे, उद्या काय तर ट्रीडिशनल डे, एक दिवस फॅन्सी ड्रेस, तर एक दिवस फ्रेंडशिप डे ! म्हणजे वर्षभर कॉलेजात हेच उद्योग. मग मुलांनी अभ्यास तरी कधी करायचा ? ही सगळी व्यवधाने सांभाळताना अभ्यासावर लक्ष तरी कसे लागणार ? आमच्या वेळी बाई असं नव्हतं !

'रात्रीचे आठ वाजत आले होते, तरी माझा नातू घरी आला नव्हता. सूनबाईला विचारलं तर आज तो कुठल्याशा ट्रिपला गेला होता. रात्री दहापर्यंत परत येईल. बापरे ! इतक्या उशीरा ! मुलांनी वेळेवर घरी यायला नको का ? त्यातून आजकालचे दिवस बरे नाहीत. आमच्या वेळी बाई असं नव्हतं ! तेव्हा आम्ही मुले मुली संध्याकाळी घरी वेळेवर यायचो. देवापुढे श्लोक म्हणायचो, पाढे म्हणायचो. आताच्या या मुलांना काही शिस्तच राहिली नाही.'

माझा मुलगा कॉम्प्युटर समोर बसला होता. किती वेळ किबोर्ड वरची बटणे दाबून पहात होता. त्याला काय हवे होते कोण जाणे! शेवटी न राहवून मी विचारले, "काय शोधतोयस तरी काय ? तर म्हणतो कसा, "आई तुला नाही कळायचे त्यातले काही." आणि तेही खरेच होते म्हणा ! तेवढ्यात त्याचा छोटा मुलगा (अर्थात् माझा नातू) तेथे आला. त्याला आपल्या बाबांचा प्रॉब्लेम कळल्यावर त्याने चार दोन बटणे दाबून सर्वकाही ठीक केले. त्या १५ वर्षांच्या छोकऱ्याने आपल्या बाबांना मदत केली. त्यावर खूप होऊन माझ्या मुलाने त्याच्या पाठीवर शाबासकीची थाप दिली. बघा ना ! बाप लेकातली ही मैत्री ! आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं ! केवढा धाक असायचा आम्हाला आमच्या आई वडिलांचा !

असे किती प्रसंग सांगू ? आता काळ किती बदलला आहे. मोठ्या मोठ्या ग्रंथांची जागा छोट्याशा फ्लॉपीने घेतली आहे. रेकॉर्ड प्लेअरच्या जागी सीडी आल्या. घर बसल्या रेल्वे तिकीट मिळण्याची सोय झाली. मुलामुलींना उच्चशिक्षण घेणे सहज साध्य झाले व शिक्षणातसुद्धा कितीतरी नवीन विषय आले. विज्ञानाच्या प्रगतीमुळे

हे जग, त्यातील देश जवळ आले. Global Village ची संकल्पना त्यातूनच उदयास आली. प्रत्येक वेळी विचार येतो - आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !

आपल्या ६०-७० वर्षांच्या अनुभवाचा आढावा घेतला, तर आपण आपली मागची पिढी पाहिली, आपल्या मुलाबाळांची पिढी व आताची त्याच्या पुढची म्हणजे आपल्या नातवंडांची पिढी ! एकूण चार पिढ्या आपल्या समोरून वाटचाल करताना आपण पाहिल्या. त्यावर नजर टाकली तर लक्षात येते की आपल्या जीवनात सभोवतालच्या परिस्थितीत, वातावरणात, समाजात अनेक स्थित्यंतरे घडत गेली. आपल्यापैकी काहींनी तर कंदिलाच्या प्रकाशातसुद्धा अभ्यास केला आहे व बैलगाडीने प्रवास केला आहे. आपल्या बालपणाचे खेळ तर आठवा - विटीदांडू, हुतुतू, लगोरी, सागरगोटे, सुट्यांमध्ये तासन्तास पत्त्यांचे डाव ! ती एक वेगळीच गंमत होती.

पण आता काळ बदलला. टी.व्ही.च्या माध्यमातून ज्ञान विस्तृत झाले. ज्ञानाच्या शाखा वाढल्या. मुलांच्या खेळाचे स्वरूप बदलले. एकत्र कुटूंब पद्धती विलोप पावल्यामुळे मुलांच्या विकासासाठी विविध प्रकारची शिबीरे अस्तित्वात आली. सर्वांगीण विकासाच्या दृष्टीने शालेय अभ्यासक्रमात अनेक विषयांचा अंतर्भाव करण्यात आला. सामाजिक, बौद्धिक, मानसिक स्थरावर शालेय वयापासून ज्ञान देणाऱ्या शाखा निघाल्या. कलागुणांना महत्त्व प्राप्त झाले म्हणून गायन, नृत्य, चित्रकला अशा विविध विषयात प्राविण्य प्राप्त केलेली नवीन पिढी आपल्यासमोर येत आहे.

आता थोडे मागे जाऊ. आम्ही लहान असताना आमची मागची पिढी (आजी आजोबा इ.) आम्हाला म्हणायची “हे काय, अजून शिक्षणच चालू आहे ? तू वीस वर्षांची झालीस ना गं बाई ? अजून लग्नाचा विचार नाही ? तुझ्या ह्या वयात मी दोन दोन मुलांची आई झाले होते. हे शिक्षण वगैरे फॅड मुलींना हवंच कशाला ? शेवटी चूल आणि मूलच बघायचं ना ? आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !”

आम्ही मुली सिनेमाला गेलो तर हेच आजी आजोबा म्हणत, “हे काय ! मुलींनी कसले सिनेमाला जायचे ? काहीतरीच बाई ! आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !” पण हीच मागची पिढी मात्र आपण गावात आलेल्या नाटकाला कसे लांब लांब चालत जायचो याचे रसभरीत वर्णन करायची ते अजून आठवते ना ?

हे सर्व पाहिल्यावर वाटते, समाजात काळानुरूप बदल घडणे अपरिहार्यच आहे. विज्ञानाच्या शोधांचा परिणाम आपल्या समाज व्यवस्थेवर होत असतो. त्याबरोबर आपली मानसिकतासुद्धा बदलते. विमानाच्या शोधामुळे या पुढच्या काळात परदेशात जाणाऱ्यांची संख्या वाढली. संस्कृतीची देवाण घेवाण वाढली. परदेश गमनामुळे जागतिक विचारांचा प्रभाव आपल्यावर पडू लागला.

“आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !” असं म्हणत असताना आपल्या हे लक्षात येईल की प्रत्येक पिढीतील स्वभाव धर्म, सवयी,

वागणूक पुढील पिढीपेक्षा नक्कीच भिन्न असतात. हे जे बदल घडत असतात ते अत्यंत सूक्ष्म गतीने होताना दिसतात. हे बदल एका रात्रीत होत नाहीत. पण आपण जर ३००-४०० वर्षे मागे गेलो, त्यावेळच्या समाज जीवनाचा सर्वांगीण अभ्यास केला तर कळून येईल की त्यावेळच्या माणसात व आजच्या माणसात आमुलाग्र बदल झालेला आहे. पूर्वीच्या एकत्र कुटुंबात स्त्रीला आपल्या पतीकडून, तो स्वयंपाक वगैरे घरकामात मदत करेल अशी अपेक्षाच नव्हती. तशी असण्याची गरजच नव्हती. पण सध्याच्या विभक्त कुटुंबात, जेथे स्त्रीसुद्धा नोकरी करून घरातील अर्थव्यवस्थेला हातभार लावते, तेथे तरूण नवरा आपल्या पत्नीला मदत करताना दिसतो. अशी कितीतरी उदाहरणे घेता येतील. अशा वेळी जर एखादी पणजी, आजी म्हणाली, “आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !” तर ते कितपत योग्य ठरेल ?

काळ चालला पुढे पुढे, मग मी का राहू मागे ?”

असा विचार करून आपण आपल्या पुढच्या पिढीला समजून घेतले पाहिजे. त्यांना काही समस्या असल्या तर आपल्या अनुभवांचा उपयोग करून त्यांना सल्ला दिला पाहिजे. हे असंच आहे, ते तसंच आहे ! म्हणत नाके मुरडण्यात काय अर्थ ? तसाच विचार केला तर आपण ज्या गोष्टींची कधी कल्पनाही केली नव्हती त्या वस्तू (उदा. मोबाईल, कॉम्प्युटर इ.) ही नवीन पिढी सहजपणे हाताळताना दिसते. खरंच ! त्यांचं कौतुकच केले पाहिजे आणि जमलं तर त्यांच्याकडून अनेक गोष्टी शिकूनही घेतल्या पाहिजेत. आपल्यालासुद्धा त्यांच्याबरोबर चालता आले पाहिजे. ती कला आपण अंगीकारायला हवी. तरंच पिढीपिढीतील मतभेद Generation Gap कमी व्हायला मदत होईल. कुटुंबात, समाजात सामंजस्य, आनंद नांदेल.

समाजात घडणाऱ्या घटनांकडे जर आपण डोळसपणे पाहिले तर आपल्या हे लक्षात येईल की, हे जे बदल दिसत आहेत ते केवळ वरवरचे आहेत. माणसामाणसातील नाती, त्यांच्या मानसिक गरजा, राग, लोभ, प्रेम वगैरे भावना यात काही बदल घडला आहे का ? उदा. आपल्या मुलाला घरी यायला उशीर झाला तर शंभर वर्षांपूर्वीच्या आईला जी काळजी वाटत होती तीच आजच्या आईला वाटते. चांगल्या वार्ड चालीरीती मागच्या पिढीत होत्या व त्या आजही आहेत. तो मनुष्य स्वभावच आहे.

“आमच्या वेळी बाई, असं नव्हतं !” या विधानाकडे आपण सकारात्मक दृष्टीकोनातूनही बघूया. आमच्या लोकांना जे मिळालं नाही ते नव्या पिढीला मिळत आहे म्हणून ती भाग्यवान आहे.

आज जे आहे तेच सत्य आहे. थोर तत्त्वज्ञ जे कृष्णमूर्ती यांनी म्हटले आहे - वर्तमानात जगा - Live in Present tense. या नव्या पिढीला त्यांच्या पद्धतीने जगू द्या, जीवनाचा आनंद घेऊ द्या, अनुभवातून शिकू द्या. त्यांच्या या आनंदात आपणही सहभागी होऊ.

- सौ.वैशाली विश्वास भागवत, नाशिक
दूरध्वनी - ९५२५३/२५८२९९५

स्वातंत्र्यवीर सावरकर -

स्वातंत्र्यवीर सावरकरांना भारतीय क्रांतिकारकांचे मुकुटमणी आणि स्फूर्तिदाते समजण्यात येते. हिंदुस्तानच्या स्वातंत्र्यप्राप्तीसाठी त्यांनी 'अभिनव भारत' ही क्रांतिकारकांची गुप्त लढाऊ संघटना स्थापून त्या संघटनेचे कार्य विविध राष्ट्रांतून चालू ठेवले होते. सशस्त्र क्रांतीचा केतू त्यांनी आपल्या खांद्यावर अभिमानाने नि प्रतिज्ञापूर्वक उभारलेला होता. स्वातंत्र्याकांक्षेने भारलेले आणि परमोच्च त्यागास आत्मसमर्पणास सिद्ध असलेले शेकडो सहकारी त्यांना लाभले होते.

क्रांतीकारक अत्याचारीही नाहीत नि अराजकवादीही नाहीत !

या क्रांतिकारकांना अत्याचारी व अराजकवादी म्हणून सरास संबोधण्याचा अत्यंत दुष्ट नि घातक प्रघात पडू लागला होता. त्याचा अत्यंत कठोर आणि परखड शब्दात समाचार घेणारा जहाल लेख स्वातंत्र्यवीर सावरकरांनी लिहिला आहे. तो लेख साप्ताहिक 'श्रद्धानंद'च्या दि. १० मे १९३० च्या अंकात प्रसिद्ध झाला असून, त्याचा परिणाम म्हणूनच, की काय इंग्रज सरकारने 'श्रद्धानंद' पत्र बंद पाडले !

सावरकर या लेखात क्रांतिकारकांचे जोरदार समर्थन करताना पुढे लिहितात, 'आम्हीदेखील अनत्याचारीच आहोत. आम्ही सशस्त्र प्रतिकार करीत असलो तरी तो न्यायाचे रक्षणी, आततायांचे दंडनार्थ असल्यामुळे तो सदाचार आहे ! अत्याचार नव्हे. आम्ही कोणाच्या देशावर शस्त्रबळाने दख्खा घातला नाही. जे आमच्या देशावर बळजोरी करीत आहेत ते अत्याचारी. आम्ही नव्हे ! आम्हास पाहिजे तर शस्त्राचारी म्हणा, पण अत्याचारी नव्हे ! कारण अत्याचारी तो, की जो दुसऱ्या निरपराध मनुष्याची हिंसा करतो, दुसऱ्याचे घर दुष्टपणाने फोडतो, न की तो जो त्या घरफोडू दख्खेखोरास किंवा हत्यारीस सशस्त्र बळाने शासन देतो. दुसऱ्याच्या देशावर बळाने राज्य करतो तो अत्याचारी, न की तो जो स्वदेशास, वेळ पडली तर सशस्त्र प्रतिकारानेही मुक्त करण्यासाठी झुंजतो !

सावरकर पुढे लिहितात, केवळ अज्ञानाने किंवा सवयीने किंवा अविचाराने जे क्रांतिकारकास अत्याचारी म्हणत असतील त्यांनी यापुढे तरी असा शिवराळपणा करू नये. क्रांतिकारकांचे मार्ग तुम्हास मान्य नसतील तर नसोत, तुम्ही तुमच्या मार्गाने जा. पण तुमच्या देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी अधिकात अधिक पराक्रम आणि भव्यातील भव्य स्वार्थत्याग करणाऱ्या त्या देशवीरांना पाहिजे तर शस्त्राचारी म्हणा, बळवादी म्हणा, शस्त्रवादी म्हणा पण अत्याचारी म्हणू नका!

शस्त्रबळाचे महत्त्व

स्वातंत्र्यवीर सावरकर शस्त्रबळाचे अनन्य साधारण महत्त्व जाणून होते म्हणून ते स्वातंत्र्य प्राप्तीनंतरही उच्चरवाने सांगत होते, की या नवप्रस्थापित भारतीय महाराज्याच्या संरक्षणार्थ नि संवर्धनार्थ

आता इतर सर्व गोष्टींच्या आधी, मध्ये नि नंतर आवश्यकता आहे ती दुर्धर्ष नि प्रचंड शस्त्रबळाची ! कारण आजही सारी मानवजात राष्ट्रवादाच्या नि शस्त्रवादाच्याच राजकीय पातळीवर उभी आहे , ही खूणगाठ बांधून ठेवा ! राष्ट्रे स्वतःच्या शस्त्रबळाच्या आधारावर स्वतंत्र आहेत तीच काय ती आज खरीखुरी स्वतंत्र आहेत आणि इतर दुर्बळ राष्ट्रावर आपापले वर्चस्व स्थापण्यासाठी खटपटत आहेत ही वस्तुस्थिती आहे.

साहित्यिकांनो, लेखण्या मोडा नि बंदुका घ्या !

'शस्त्रेण रक्षिते राष्ट्रे शास्त्र चिंता प्रवर्तते' या सिद्धांतावर स्वातंत्र्यवीर सावरकरांचा गाढ विश्वास होता. म्हणूनच त्यांनी सन १९३८ मध्ये मुंबईत भरलेल्या साहित्य संमेलनाच्या अध्यक्षपदावरून सर्व साहित्यिकांना आवाहन केलं होतं की, लेखण्या मोडा नि बंदुका घ्या ! ते म्हणाले, आपले हे एवढे विस्तीर्ण भारतीय राष्ट्र आज जगात निर्माल्यवत् होऊन पडले आहे ते आपले साहित्य उणे म्हणून नव्हे, तर शस्त्रबळ उणे म्हणून ही गोष्ट साहित्यिक हो, सर्वांआधी तुमच्या लक्षात आली पाहिजे. म्हणून सर्वांआधी तुम्हीच गर्जून उठा, की आजच्या परिस्थितीत आमचे राष्ट्रीय साहित्य म्हणजे शस्त्रबळ! साहित्य चर्चा नव्हे !!.... आज राष्ट्रास साहित्यिक नकोत, सैनिक हवेत...

सावरकररचित शस्त्रगीत

ब्रिटिश शासनाने लादलेला शस्त्रबंदीचा निर्बंध तात्काळ उठविण्यात यावा यासाठी पुण्यात विद्यार्थ्यांनी मिरवणूक काढली होती. त्यासाठी सामुदायिकरीत्या म्हणण्यासाठी स्वा. सावरकरांनी सन १९३८ मध्ये शस्त्रगीत रचिले. त्यात त्यांनी शस्त्राचे महत्त्व नि महती योग्य नि प्रभावी शब्दात वर्णिली आहे. त्यात प्रत्यक्ष देवही (प्रभू रामचंद्र, भगवान श्रीकृष्ण) आर्तरक्षणार्थ हाती शस्त्र धारण करतो असं म्हटलं आहे. शस्त्र पाप ना स्वयेचि, शस्त्र पुण्य ना स्वये। इष्टता-अनिष्टता त्यास हेतुनेच ये । हा सिद्धांत सांगून राष्ट्र रक्षणार्थ शस्त्र धर्म्य मानिते जरी । आंग्ल, जर्मनी, जपान राष्ट्र राष्ट्र भूवरी । भारताची स्वदेशरक्षणार्थ का तरी । शस्त्र धारणी बळेचि बंध हा आम्हावरी ? असा प्रश्न करतात आणि अखेर अशी जोरदार मागणी करतात की शस्त्रबंधने करा समस्त नष्ट या क्षणा। शस्त्रसिद्ध व्हा झणी समर्थ आर्तरक्षणा । व्हावया स्वदेश सर्व सिद्ध आत्मशासना । नव्या पिढीस द्या त्वरे समग्र युद्ध शिक्षणा ।

राष्ट्र संवर्धन नि संरक्षण याचं महत्तम ध्येय साध्य करण्यासाठी शस्त्रसज्ज बनून सामर्थ्यसंपन्न होणं अपरिहार्य आहे. शस्त्राचं महत्त्व नि उच्च तत्त्वज्ञान स्वातंत्र्यवीर सावरकरांइतकं सुस्पष्टपणे नि तर्कसंगत पद्धतीने अन्य कोणाही नेत्याने, लेखकाने आजवर सांगितलेले नाही. यातच स्वातंत्र्यवीर सावरकरांचे अनन्य साधारणत्व नि लोकोत्तरत्व सिद्ध होते. त्याचप्रमाणे त्यांच्या द्रष्टेपणाचे नि आंतरिक तळमळीचेही अत्यंत उत्कटपणे दर्शन घडते

- क्रांतीसेन आठवले, पुणे

The Little Shakespeare !

There is a little Shakespeare in each one of us. Most of us are not even aware of him. In most of those who are faintly aware of him, he lies dormant. In others, he does not get much of an opportunity, but he pops up once in a while maybe at wrong times and at wrong places. That used to happen in my school days when we used to describe in the History answer papers the gory battle of Panipat with rivers of blood flowing, clouds of dust rising amongst clangs of swords and spears, guns booming, horses neighing, elephants shrieking - all purple prose (and poetry) - without letting out the secret as to who was fighting whom. The year of the battle, the causes behind the battle, the outcome, the fallout did not naturally figure. Looking back, one may concede it was not history, but it surely was some literature. The seeds of creativity showed. Sadly for literature, the teachers refused to compromise on the small details of fact.

When some of these mini-Shakespeares settle down in life in jobs or occupations as exciting as lower division clerks or sanitary inspectors or grain merchants, they itch for an outlet. On a wayside provision store in a remote village in Konkan, I once found two immortal lines that blended business with poetry in Marathi :

नाही देहाचा भरवसा । उधार माल घावा कैसा?

(with man so fickle, life so fleeting, credit is out, cash is king.)

The rhyme perfect, the meter excellent. A gentle philosophical touch to a business principle !

In like vein, when once after getting my footwear repaired, I asked the cobbler for how long he would guarantee the footwear will last now, he looked me in the eyes and said, these days, sir, you cannot guarantee about human beings, what about mere footwear!

In my experience, as a community, the truck drivers are a class apart as to their poetic spirit. The rear side of truck offers you all shades and kinds of poetry - the sublime, the subtle, the romantic, the anarchist, the satirical, the humorous, the amorous - from Shakespeare to Salvador Dali. Two have impressed me most deeply:

सौ में से अस्सी बेईमान-फिर भी मेरा भारत महान

(Eighty out of hundred dishonest, to me, India is still the best.)

What patriotism ! Or is it satire?

And then a modification of that famous line -

बुरी नजरवाले तेरा मुँह काला

(You with the evil eye, get drowned in black dye.)

to

बुरी नजरवाले, तेरा भी हो भला

(You with the evil eye, you too may fly high !)

All of us know how auditors are. The fault finders. Theirs is a dark and difficult and thankless job. Working solo and seeking audience, they turn out pages after pages of dry prose, but I do know quite a few internal auditors of a bank who, while inspecting branches in Calcutta, tend to go berserk. Their reports begin with the East India Company and Robert Clive and fifty pages or so of economic and political history come to the book-keeping arrears of Esplanade branch ! But for those latter aberrations, it is generally good, almost literary narration of irrelevant history.

There was a branch manager of a bank in remote village in Bastar district of Madhya Pradesh whose exuberance and vocabulary far exceeded the demands of his branch business. What poetry can buffalo loans inspire? Or what drama can one witness in the 20 - Point Economic Programme or TPEP as like everything it got reduced to initials? But our branch manager (and his little Shakespeare) was lucky. There took place a major communal clash in the town. Riot and arson and curfew affected the branch business, such as it was, deeply. Head Office had to be kept posted. The branch manager wrote a ten page monograph which began:

"Dear Sir,....Our town is in turmoil. What with the recrudescence of communal violence in the vicinity of the branch premises"

and on and on till the violence got tired and stopped.

The regional manager, a mini - Shakespeare himself in hiding, did not relish this junior mini - Shakespeare showing off in this fashion. He wrote back,

" Reference your letter of contents of which are noted,

we observe that the first sentence runs into nineteen lines.

In this connection, we reiterate what we have been writing to you ad nauseam, namely that your letters should be couched in simple English....."

One mini - Shakespeare spread out all his wares in a speech he made at a function to felicitate a senior executive who was transferred on promotion. The speaker standing in a corner, tall, erect, hands folded, had a Romanesque air about him. He paid profuse compliments to the Boss in his speech embellishing it with Latin quotations, Biblical phrases and selections from Shakespeare. It was a grand performance in every sense of the word.

The Boss rose to reply. He was an efficient but simple, quiet, unassuming kind of boss. Addressing the table, he said,

"I am grateful to you for this function. I am also grateful for the lots of praises heaped upon me. I am not sure whether I deserve all these praises, many of which I did not even understand"

He brought the house down.

- L. G. Kulkarni,
Nerul, Navi Mumbai

जीवनाला अर्थ प्राप्त करायचाय ? VRS घेतलेल्या माझ्या सहकाऱ्यांनो

.....

बँकेच्या सेवेतून निवृत्त झालात, पण जीवनातल्या जबाबदाऱ्यांमधून निवृत्त झालात कां? मुलांची शिक्षणं, लग्नकार्य, वृद्ध मातापित्यांची आजारपणं, त्यांची देखभाल, साऱ्या जबाबदाऱ्यां तर तशाच आहेत. नोकरीमुळे आजवर पूर्ण न होऊ शकलेली आपली स्वतःची छोटी-मोठी स्वप्नं, पर्यटनाची हौस आता आपल्याला पूर्ण करायची आहे. पण VRS बरोबर मिळालेली पुंजीच आता आपल्या आयुष्यभरासाठी आहे. वाढती महागाई, बँकांचे कमी होत जाणारे व्याजदर आणि कोसळणारा शेअरबाजार. अशावेळी एका छोट्याशा गुंतवणुकीतून निश्चित यश देणाऱ्या व्यवसायाची संधी आपल्या नशिबाचे दार ठोठावित आहे. तेव्हा ती संधी हातून निसटू द्यायची की हाती घेऊन आपल्या जीवनाला अर्थ प्राप्त करून घ्यायचा हे तुम्हीच ठरवा.

**संपर्क: सौ. भक्ती नाडकर्णी, ११ रामकुंज स्मृती,
राम मारुती रोड, दादर, मुंबई - ४०००२८
(022) 24360864 : (M) 9967379063**

ADVT

○ वडील (बाबा)

अनेकांनी म्हटले आहे की
आईचा महिमा फार थोर आहे
पण वडीलांबद्दल काय ?
त्यांनी काय गुन्हा केला आहे ? ॥१ ॥
आई म्हणजे वात्सल्याचा वृक्ष
सदा मुलांवर करते संस्कार
पण कधी कुणी विचार केला आहे का ?
त्या वृक्षाला असतो वडिलांचाच आधार ॥२ ॥
आई, मुलाचे पोट भरल्यावर
उरलेले खाते त्याचे उष्टे
पण ते अन्न मिळविण्यासाठी
वडिलांनी केलेले असतात अपार कष्ट ॥३ ॥
आईला आपले दुःख सांगण्यासाठी
अनेक मार्ग असतात
पण वडील मात्र तेच दुःख
मनातल्या मनात कुढत असतात ॥४ ॥
आईसारखे श्रेष्ठ दैवत
जगात कुणीही नाही असे म्हणतात
पण त्या दैवताचा आधारस्तंभ
खरे वडीलच असतात

- शरयु अरविंद कुलकर्णी,
कोल्हापूर

ठीक ठीक

सभ्य चोर - इथे जवळपास कुठे पोलिस चौकी आहे कां हो ?
गृहस्थ - छे छे ! तुम्ही दीड दोन मैल पायपीट केलीत ना, तरच कदाचित एखादी पोलिस चौकी सापडेल तुम्हाला !
सभ्य चोर - ठीक ठीक ! छान झालं. आता एक काम करा,
तेवढं तुमचं ते मनगटी घड्याळ अन् शिशात काय रोकड वगैरे
असेल ती आधी बाहेर काढा पाहू !

एखाद्याचं नशिब

प्रियकर - मी फार स्वतःला नशिबवान समजतो. तुझ्यासारखी आयुष्यात पहिली आणि शेवटलीच मनासारखी प्रेयसी भेटली !
प्रेयसी - तुझे ठीक आहे रे ! पण माझं नशीबच खोटं ! मला मनासारखा पहिला प्रियकर भेटायला अजून किती वर्षे लागतील कोण जाणे ?

- प्रभाकर गुपचूप (पुणे)

Regd. under RNI No. MAHBIL05356/13/1/2008-TC & Declaration No. PHM/SR/63/VIII/2008 Dated 12/5/2008
SSPO Pune under Postal Concession register No. L-2/RNP/PNW/M-144/2008 Dated 22.02.2008
Licence to post without Prepayment No.: LWP-217 at Market Yard PSO, Pune 37 on 25th of each Month

○ अभिनंदनीय

आपल्या असोसिएशनचे एक सभासद श्री.पी.एन.जोशी यांची कन्या डॉ.सुरुची सतीश पांडे ह्या पी.एच.डी.च्या द्वीपदवीधारक आहेत. पुणे विद्यापीठ पी.एच.डी. साठी 'मेडिकल एथिक्स' व टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठासाठी 'संस्कृत साहित्यातील पक्षी' असे त्यांचे विषय होते. त्यांना 'महाराष्ट्र राज्य साहित्य पुरस्कार', 'योगी अरविंद मंच पुरस्कार', 'कमल तांबे साहित्य पुरस्कार' असे विविध पुरस्कार प्राप्त झाले आहेत. त्यांची एकूण १८ पुस्तके व 'सुरुची' काव्यसंग्रह प्रसिद्ध झाले आहेत. याशिवाय 'आनंदकथा' (स्वामी विवेकानंद व त्यांच्या गुरुबंधुंच्या आठवणी) व दलाई लामांच्या 'My land / My people' या पुस्तकाचे भाषांतर 'माझा देश माझी माणसे' अशी त्यांची दोन पुस्तके प्रसिद्ध झाली आहेत. त्यांच्या पुढील उपक्रमास असोसिएशनतर्फे हार्दिक शुभेच्छा !

- सेक्रेटरी

○ अभिनंदनीय

आपले नाशिक येथील सभासद श्री.शशिकांत जुन्नरे यांची नात कु. ऋचा औरंगाबादकर (मुलीची मुलगी) हिने राज्यात प्रतिष्ठेचे मानल्या जाणाऱ्या इ.सहावीतील विद्यार्थिनीसाठी असलेला पुरस्कार म्हणजे 'होमी भाभा बालवैज्ञानिक सुवर्णपदक' पटकावले. रत्नागिरीच्या फाटक हायस्कूमध्ये कु.ऋचा इयत्ता सहावीत आहे.

तिने साठ पानांचा संशोधनात्मक अभ्यास प्रकल्प 'आंब्याच्या झाडावरील सहजीवन' हा सादर केला. शिवाय तीन तज्ञांच्या समितीपुढे व्यवस्थित विज्ञान आधारित मुलाखतही दिली व बालवैज्ञानिक हा किताबही मिळविला. कु.ऋचा औरंगाबादकर हिचे असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन व भविष्यातील संशोधनासाठी शुभेच्छा !

- सेक्रेटरी

सूचना : १) या मासिकांत प्रसिद्ध झालेल्या लेखांतील मतांशी संपादकमंडळ सहमत असेलच असे नाही. तसेच जाहिरातीतील मजकुराची सत्यासत्यता सभासदांनी स्वतः पडताळून घ्यावी. त्याबाबत असोसिएशन वा 'संवाद' चे संपादक मंडळ जबाबदार असणार नाही.
२) असोसिएशनचे कार्यालय, सोमवार ते शुक्रवार, संध्याकाळी ६ ते ७.३० या वेळातच उघडे असते. याची कृपया नोंद घ्यावी.
संपर्क दूरध्वनी क्र. (०२०) २४३३२१४१

Printed Matter

If Undelivered Please Return to :

**STATE BANK OF INDIA PENSIONERS'
ASSOCIATION, (MUMBAI CIRCLE), PUNE
Anubandh, Building No. B-2, 4th Floor,
Block No.16, Near Ramkrishna Math,
Sinhagad Road, Pune 411030. Ph: 24332141**

To,

मालक : स्टेट बँक ऑफ इंडिया पेन्शनर्स असोसिएशन (मुंबई सर्कल), पुणे

'अनुबंध', बिल्डींग नं. बी २., ब्लॉक नं १६, रामकृष्ण मठा जवळ, सिंहागड रोड, पुणे ३०. फोन : - (०२०) २४३३२१४१

प्रकाशक : श्री. रा. ना. लळिंगकर, सेक्रेटरी, स्टेट बँक ऑफ इंडिया पेन्शनर्स असोसिएशन (मुंबई सर्कल), पुणे. यांनी हे मासिक

मुद्रक : श्री. चंद्रशेखर जोशी यांच्या श्री. जे प्रिंटर्स, १४१६ सदाशिव पेठ, पुणे -३० (०२०-२४४७४७६२), येथे छापून प्रसिद्ध केले .

मुख्य संपादक : श्री. क्रांतीसेन आठवले **सहसंपादक :** सर्वश्री. वसंत धुपकर, प्रभाकर गुपचुप, शरद शिंगवेकर, श्रीधर सहस्रबुद्धे